

Bilgi Yönetimi Dergisi

Cilt: 6 Sayı: 2 Yıl: 2023

<https://dergipark.org.tr/tr/pub/by>

Hakemli Makaleler

Araştırma Makalesi

Makale Bilgisi

Gönderildiği tarih: 21.09.2023

Kabul tarihi: 19.12.2023

Yayınlanma tarihi: 31.12.2023

Article Info

Date submitted: 21.09.2023

Date accepted: 19.12.2023

Date published: 31.12.2023

Anahtar Sözcükler

*Kütüphanecilik, Kütüphane
Hizmetleri, Belediyeçilik*

Keywords

*Librarianship, Library
Services, Municipality*

DOI numarası

10.33721/by.1364330

ORCID

0000-0002-6380-7982 (1)

0009-0009-8681-2002 (2)

Belediye Kütüphanelerinin Dünü, Bugünü ve Yarını: Ankara Altındağ Belediyesi Kütüphaneleri Üzerine Bir Araştırma

*Past, Present and Future of Municipal Libraries: A Research
on Ankara Altındağ Municipality Libraries*

Erdinç ALACA

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü
Öğretim Üyesi, ecalaca@aybu.edu.tr

Deren TOPAL

Karapürçek Mahallesi Kütüphanesi, Kütüphaneci, derentopal.aktif@gmail.com

Öz

Türkiye’de belediye kütüphaneciliği bir değişim ve gelişim sürecinden geçmektedir. Bu süreç her ne kadar birtakım gerekliliklere (politika, yasa vb.) işaret etse de yerel hizmet noktasında önemli işler de yapılmaktadır. Literatürde belediyelerin kütüphanecilik faaliyetleri farklı birçok açıdan ele alınırken bugün gelinen noktada belediye kütüphaneciliğinin bir Türkiye gerçeği olduğunu söylemek kaçınılmazdır. Bu bağlamda iyi örneklerle odaklanılması ve detaylı analizlerle belediye kütüphaneciliğinin nasıl olması gerektiğine dikkat çekilmesi bundan sonraki süreç açısından yol gösterici olacaktır. Bu araştırma, hizmetleriyle ve kütüphaneciliğe kattığı değerle öne çıkan Ankara Altındağ Belediyesi’ne bağlı 14 kütüphane kapsamında gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın temel amacı, Altındağ Belediyesi kütüphanelerini personel, kullanıcı, koleksiyon, bina ve hizmetler bağlamında analiz ederek farklılıklara, olumlu ve olumsuz yönleri dikkat çekmek, kütüphanelerin dünü ve bugünü değerlendirerek geleceğine ışık tutacak öneriler geliştirmektedir. Belge tarama ve içerik analizi teknikleri kapsamında betimsel bir araştırma gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucunda Altındağ Belediyesi kütüphanelerinin koleksiyon, mesleki eğitim almış personel/kütüphaneci, fiziki alan gibi konularda eksikleri olduğu ortaya çıkarılmış ve eksiklerin giderilmesine yönelik öneriler geliştirilmiştir. Geliştirilen öneriler Altındağ Belediye kütüphanelerinin kurumsal sürekliliğini sağlayabilmesi, geleceğe daha sağlıklı yön verebilmesi açısından önem taşımaktadır.

Abstract

Municipal librarianship in Turkey is undergoing a process of change and development. Although this process points to certain requirements (policy, law, etc.), important works are also being done to serve the local community. While the librarianship activities of municipalities are discussed from many different perspectives in the literature, it is inevitable to say that municipal librarianship is a reality in Turkey. In this context, focusing on good examples and drawing attention to how municipal librarianship should be with detailed analysis will be guiding for the future process. This research was conducted within the scope of 14 libraries of Ankara Altındağ Municipality, which stands out with its services and the value it adds to librarianship. The main purpose of the research is to analyze the Altındağ Municipality libraries in terms of staff, users, collection, building and services, to draw attention to the differences, positive and negative aspects, and to develop suggestions that will shed light on the future by evaluating the past and present of the libraries. A descriptive research was conducted within the scope of document scanning and content analysis techniques.

As a result of the research, it was revealed that Altındağ Municipality libraries have deficiencies in issues such as collection, vocationally trained staff/librarian, and physical space, and suggestions were developed to overcome the deficiencies. The suggestions developed are important for Altındağ Municipal libraries to ensure institutional continuity and provide a healthier direction for the future.

1. Giriş

Belediyeler 1982 Anayasası'nın 127. maddesine "il, belediye veya köy halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunda belirtilen ve karar organları, gene kanunda gösterilen, seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzel kişisidir" (Türkiye Cumhuriyeti, 1982) şeklinde tanımlanan yerel yönetim organlarıdır. Bir başka tanıma göre ise; "İl, ilçe, kasaba, belde vb. yerleşim merkezlerinde temizlik, aydınlatma, su, toplu taşıma ve esnafın denetimi gibi kamu hizmetlerine bakan, başkanı ve üyeleri halk tarafından seçilen, tüzel kişiliği olan örgüt, şehremaneti" ("Türk Dil Kurumu", 2023) olarak nitelendirilmektedir. Tanımlardan anlaşılacağı üzere belediyeler toplumun ihtiyaçlarına karşılık vermek için kurulan kamu kurumlarıdır. Toplumun ihtiyaçları ise eğitim, sağlık, ekonomik, sosyal, kültürel vb. başlıklar altında değerlendirilebilir. Belirtilen ihtiyaçlar içerisinde özellikle sosyal ve kültürel odaklı olanlar bu araştırma kapsamında ön plana çıkarılmaktadır. Bu bağlamda sosyal ve kültürel ihtiyaçlar bireyin bireysel gelişimine katkı sağlayan, sosyal ve kültürel gelişimi önceleyen ihtiyaçların tamamı şeklinde ifade edilebilir. Bu ihtiyaçlar daha çok konuk evi, huzurevi, danışma merkezleri, eğitim merkezleri, kültür merkezleri, kütüphane, müzik, tiyatro, sinema, müze, görsel ve sahne sanatları vb. kavramlar etrafında toplanmaktadır (Keleş, 2008, s. 57-74; Kocaoğlu ve diğerleri, 2017, s. 165-166). Belediyeler bu ihtiyaçlar doğrultusunda birçok farklı alanda hizmet geliştirmekte ve sunmaktadır. Konu itibarıyla ele alınan "kütüphaneler" de bu alanlardan biridir. Özellikle sosyal-kültürel ihtiyaçlar açısından bakıldığında sosyal devlet ve sosyal belediyecilik kavramları da ön plana çıkmaktadır.

Sosyal belediyecilik anlayışı, sosyal devlet anlayışı ile paraleldir. 1982 Anayasası'nın 2. maddesinde Türkiye Cumhuriyeti'nin sosyal bir hukuk devleti olduğu vurgulanmaktadır (Türkiye Cumhuriyeti, 1982). Sosyal devlet anlayışı, halkın gerek temel ihtiyaçlarının gerekse sosyokültürel ihtiyaçlarının karşılanması gerektiğini ileri süren bir anlayıştır (Keleş, 2008). Sosyal devlet anlayışının halkın tamamına yansması noktasında ise devreye belediyeler girmektedir. Belediyeler sosyal devlet anlayışının yürütülmesinde etkin rol oynayan yerel yönetimlerdir (Ünlü, 2016). Sosyal belediyecilik anlayışı ile hareket eden belediyeler halkın temel ihtiyaçlarını karşılama noktasında çeşitli gıda, giyim, barınma, ısınma vb. yardımlarda bulunurken sosyokültürel anlamda da müzeler, kütüphaneler, kültür merkezleri, gençlik merkezleri, sanat merkezleri vb. kurumlar arayıcılığıyla toplumun eğitim, sanat, bilim, kültür ve sosyalleşme ihtiyacını karşılama noktasında rol ve görev alabilmektedir (Pektaş, 2010, s. 15-16).

Türkiye'de belediyecilik anlayışı Osmanlı Devleti'ne kadar gitmektedir (Bilirli, 2021, s. 82). Osmanlı Devleti'nden bugüne belediyecilik faaliyetlerinin devamlılığı gereksinimler doğrultusunda şekillenerek ve değişerek sürdürülmüştür. Çetin ve Yılmaz'ın (2019, s. 38) dikkat çektiği üzere, Tanzimat sonrası meydana gelen çeşitli yenilikler İhtisap Nezareti'nin halkın isteklerini karşılama noktasında yetersiz kalması nedeni ile şehir ve belediye örgütlenmesinde yeni bir yapılanmayı gerekli hale getirmiştir. Uyar (2004, s. 33-34) Osmanlı Devleti'nde belediyecilik faaliyetlerinin başlamasının mahalle, çarşı ve pazarların düzen ve temizliği, yapı işleri, yol, kaldırım, lağım ve su yollarının yapımı ve bakımı, gıda maddeleri ile ilgili fiyat kontrolü gibi alanlardaki faaliyetlerde kendini gösterdiğine dikkat çekmektedir. Bununla beraber, Cumhuriyet döneminde ise Kurtuluş Savaşı ile harap olan ülkeyi onarmak ve temel hizmetleri yerine getirmenin yanı sıra nüfusu artırmak ve salgın hastalıklarla mücadele gibi çalışmalar yürütmenin belediyeciliğin yeni görevleri olduğuna vurgu yapmaktadır. Tanzimat ve Cumhuriyet dönemleri dikkate alındığında ihtiyaçlar ve yenileşme ile belediyeciliğin yeni görevlerinin ortaya çıktığı anlaşılmaktadır. Günümüzde ise belediyecilik anlayışı yapı işleri, düzen ve temizlik vb. görevlerin yanı sıra sosyal ihtiyaçları ve eğitim gereksinimini karşılama noktasına evrilmiştir. Bu faaliyet alanları; kreş, kadın eğitim, gençlik, sanat, spor, veteriner kliniği ve barınma merkezleri, mahalle konakları, evlendirme tesisleri, müzeler, çocuk trafik eğitim merkezi, kütüphaneler şeklinde sıralanabilir ("Altındağ Belediyesi", 2023a). Bu araştırma kapsamında ise özellikle belediye kütüphaneleri kavramına odaklanılmakta ve konu Altındağ Belediyesi kütüphaneleri örneği ile sınırlandırılmaktadır. Kavramsal açıdan bakıldığında, belediye kütüphaneleri; "belediyeler

tarafından halk kütüphanesi hizmeti vermesi amacıyla kurulan kütüphaneler” (Altay ve Zan, 2020, s. 181) olarak nitelendirilmektedir. Bu kütüphaneler; “5393 Sayılı Belediye ve 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Yasaları temel alınarak, belediyelerin gönüllülük esasına göre yürüttüğü sosyal ve kültürel çalışmaların sınıflandırıldığı hizmet grubunda yer alan ve bir anlamda alternatif halk kütüphanesi hizmeti veren kurumlar” (Canata, 2016, s. 233) şeklinde tanımlanmaktadır. Bu kütüphaneler yerel halkın kültürel ve sosyal ihtiyacını karşılayan kurumlar olup bireylerin yaşam boyu öğrenme sürecini destekleyen bir kurum olma özelliği sergilemektedir.

Türkiye'nin başkenti ve en kalabalık şehirlerinden biri olan Ankara, belediyecilik hizmetlerini ilgili mevzuatla büyükşehir statüsüyle yürütmektedir. Kentin bünyesinde bir merkez ve 25 ilçe belediyesi bulunmaktadır (“Vikipedi Özgür Ansiklopedisi”, 2023). Ankara'nın en kalabalık şehirlerden biri olması ve bünyesinde özerk yapıda 26 belediyenin bulunması sosyal ve kültürel aktivelerin de çeşitlenmesine olanak sunmaktadır. Bu çeşitlilik; konserler, tiyatrolar, Aile Yaşam Merkezleri, Gençlik Hizmetleri, Kadın Danışma Merkezi, Belmek (Belediye Meslek Edindirme Kursları), Beltek (Belediye Teknik Eğitim Kursları), Ankara Şehir Turları, Kent Orkestrası, kütüphaneler... gibi farklı unsurları kapsamaktadır (Ankara Büyükşehir Belediyesi, 2023). Çeşitliliği sağlayan unsurlara bakıldığında belediyelerin farklı birçok alanda bölge halkının ihtiyaçlarını karşılama potansiyeline sahip olduğu görülmektedir. Ankara'da bulunan 26 belediyenin sınırları içerisinde çok sayıda belediye kütüphanesi hizmet vermekle birlikte özellikle Mamak Belediyesi (21 kütüphane) (“Mamak Belediyesi”, 2023), Çankaya Belediyesi (13 kütüphane) (“Çankaya Belediyesi”, 2023) ve Altındağ Belediyesi (14 kütüphane) (“Altındağ Belediyesi”, 2023b) bu konuda öne çıkarken bu araştırma kapsamında özellikle Altındağ Belediyesi kütüphanelerine odaklanılmıştır.

Altındağ Belediyesi, 1953 yılında kurulmuş olup sınırlarının belirlenmesi Osmanlı dönemine dayanmaktadır. Bulunduğu bölge itibarıyla Altındağ ilçesi farklı dönemlerde çeşitli medeniyet ve kültürler ev sahipliği yapmıştır (Özel, 2021). Mevcut bir kültürel zenginliğe sahip olmakla birlikte, günümüzde sosyal anlamda kültürel zenginleşmeye yönelik çalışmalar da sürdürülmektedir (“Altındağ Belediyesi”, 2023a). Bu araştırma kapsamında özellikle kütüphane odaklı çalışmalar ön plana çıkarılmıştır. Altındağ Belediyesi tarafından sunulan kütüphanecilik faaliyetleri/hizmetleri Altındağ Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü bünyesinde bulunan Kütüphane Birimi tarafından idare edilmektedir. Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü Teşkilat Yapısı ve Çalışma Esaslarına Dair Yönerge'de yer alan “Kütüphane Birimi” bölümünde belediye kütüphanelerinin rol ve görevleri şu şekilde sıralanmaktadır (Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, 2021):

- (1) Amirler tarafından verilen görevlerin yürütülmesinin sağlanması,
- (2) Bölge halkının hizmetine sunulmak üzere açılan kütüphanelerin devamlılığının ve talepler doğrultusunda yenilerinin açılmasının sağlanması,
- (3) Kütüphane için alınacak yayınların seçilmesinin, satın alınmasının, abone olunmasının, eserlerin gruplandırılmasının ve bir sistem dâhilinde yerleştirilmesinin, okuyuculara ödünç verilmesinin ve bunlarla ilgili tüm kayıtların tutulmasının, kütüphane malzemelerinin en iyi şekilde korunmasının sağlanması,
- (4) Kütüphanelerin devamlı ve düzenli bir şekilde çalışır durumda olmasının sağlanması, kütüphanelere kitap seçmek üzere yayınların izlenmesi, yayınevleri ile ilişki kurulması gerekirse bu konuda eğitim uzmanlarının görüşlerinin alınması,
- (5) Kütüphanelerde sosyal ve kültürel faaliyetlerin düzenlenmesi, kamu kurum ve kuruluşları ile işbirliği yapılması ve koordinenin sağlanması.

Altındağ Belediyesi bünyesinde ilk kütüphane 2019 yılında açılan Karapürçek Mahallesi Kütüphanesi'dir. Kütüphane sayısı 2022 itibarı ile 14'e ulaşmış olup her bir kütüphane doğrudan Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğüne bağlıdır. Bu 14 kütüphaneden biri Kültür ve Turizm Bakanlığı ile ortak yürütülen çalışma dâhilindeki Bebek Kütüphanesi'dir. Diğer 13 kütüphane ise halk kütüphanesi hizmeti sunan kütüphanelerdir. Altındağ Belediyesi kütüphanelerinde KOHA otomasyon sistemi kullanılmakta olup kütüphane verileri bu sistemde toplanmaktadır. Araştırmanın bulgular kısmında 14 kütüphaneye ait farklı birçok veri sunulmakta ve yorumlanmaktadır. Ankara Altındağ Belediyesi kütüphanelerinin toplam personel sayısı, mesleki eğitim almış personel sayısı, kullanıcı sayısı, üye sayısı, toplam kitap sayısı, satın alınan kitap sayısı, ödünç verilen materyal sayısı, kültürel etkinlik sayısı ve bu etkinliklere katılan kişi sayısı gibi sayısal veriler ışığında dünü ve bugünü ortaya

konulmaktadır. Bu bağlamda, belediye kütüphaneciliğinin gelişimi ve değişimi için geleceğe dönük öneriler geliştirmek amaçlanmaktadır. Konunun sadece Ankara Altındağ Belediyesi özeline indirgenmesi ve belediyeye bağlı tüm kütüphanelerin farklı birçok açıdan sayısal verilerle kurum odaklı analiz edilmesi bu araştırmanın özgün yanını ortaya koymaktadır.

2. Literatür Değerlendirmesi

Kütüphane hizmetlerinin yerel yönetimlerce hayata geçirilmesi süreci Türkiye’de yoğun olarak yaklaşık son 20 yıldır gündemde olan bir konudur. Bu süreçte konuya dikkat çeken araştırmalar ortaya çıksa da özellikle 2015 yılından itibaren konu farklı boyutlarıyla ve daha yoğun ele alınmaya başlanmıştır. Belediyeler tarafından sunulan kütüphane hizmetlerinin hem nitelik hem nicelik açısından değişim ve gelişim gösterdiği, her geçen yıl konunun farklı açılardan ele alındığı gözlenmektedir. Konu ile ilgili literatürdeki araştırmalara bakıldığında belediye kütüphaneciliğinin önemi ve yakın gelecekte atılması gereken olası adımların neler olduğu da açık şekilde anlaşılmaktadır. Araştırmalarda belediyelerin kütüphane hizmeti verip veremeyeceği, bu hizmeti hangi şartlarda verebileceği, halk kütüphanelerinin yerel yönetimlere devredilmesi, belediye kütüphaneleri tarafından sunulan örnek hizmetler/iyi uygulama örnekleri ve örnek belediyeler şeklinde öncelikli birtakım noktalara odaklanıldığı gözlenmektedir. Bu bölümde, konu ile ilgili literatürde yer alan kaynaklar kronolojik olarak sunulmakta ve Türkiye’de belediye kütüphaneciliğinin değişim ve gelişim sürecinin literatüre nasıl yansıtıldığına dikkat çekilmektedir.

Bilar (1993, s. 92) halk kütüphanelerinin yerel yönetimlere devri konulu çalışmasında, kütüphane hizmetlerinin daha adil ve eşitlikçi bir anlayışla topluma sunulabilmesi için bu devir işleminin gerçekleşmesi gerektiğini ileri sürmektedir. Bilar aynı zamanda merkezi yönetim anlayışı yerine yerel yönetim anlayışının birçok açıdan (bina, personel, bütçe vb.) avantajları da beraberinde getireceğini savunmaktadır. Tütüncü (1996) halk kütüphaneleri ve yerel yönetimler konulu çalışmasında yerel yönetimlerin özellikle bütçe ve personel unsurlarını daha etkili kullanabilecek/yönetilebilecek olmasının kütüphanecilik hizmetlerine olumlu yansıtacağını ileri sürerek devir işleminin gerçekleştirilebileceğine vurgu yaparken Sevgisunar (1997) da yeni bir döneme girerken yerel yönetimlerde kütüphane olgusu konulu çalışmasında kütüphane hizmetlerinin yerel yönetimlere devrinden yana olduğuna değinmekte ve özellikle bütçe yönetimi konusunun daha etkili gerçekleştirilebileceğini savunmaktadır. Öte yandan Demir 1996 yılında hazırladığı ve Bursa ili özelinde yerel yönetimlerin kütüphane hizmetleri konulu lisans tezinde yerel yönetimlerin yasal yetersizliğinin kütüphane hizmetleri açısından olumsuz bir durum yarattığına dikkat çekerken (aktaran Yılmaz, 1997, s. 125) Yılmaz (1997) da Türkiye’de halk kütüphanesi hizmetlerinin geliştirilmesi ve sunulmasını sağlayacak nitelikte bir yerel yönetim yapısı olmadığından halk kütüphanelerinin belediyelere devredilmesinin, bir başka deyişle belediyelerin kütüphane hizmetlerini nitelikli bir şekilde ve süreklilik ekseninde sağlayabilmesinin zor olacağını ileri sürmektedir. Yılmaz aynı çalışmada mevcut yasalar kapsamında yerel yönetimlerce gerçekleştirilecek hizmetlerin halk kütüphanesi hizmet niteliğini değiştirmeyeceğini de savunmaktadır (1997, s. 127). Her ne kadar yasal açıdan beklenen gelişmeler henüz yaşanmamış olsa da belediye kütüphanelerinde son yıllarda Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü mezunu kütüphanecilerin istihdam edilmesi hizmetlere hem nicelik hem de nitelik yönünden önemli bir ivme kazandırmıştır. Ancak bu durum yine de hizmette nitelik ve süreklilik ilkelerinin tam anlamıyla sağlanıp sağlanmadığı konusunu tartışmaya kapalı hale getirmemektedir. Akman (2004) da halk kütüphanelerinin yerel yönetimlere devri konulu çalışmasında böylesi bir devrin halk kütüphaneleri açısından olumsuz sonuçlar doğuracağına özellikle bina, bütçe, personel ve ideolojik yaklaşımlar açısından dikkat çekmekte ve öncelikle mevcut Belediyeler Yasası’nın güncellenmesi ve sonrasında devrin yeniden düşünülmesi gerektiğini önermektedir.

Duman (2004, s. 420) halk kütüphanelerinde yeniden yapılanma konulu araştırmasında, devir sürecine daha olumlu bakarken hazırlanmakta olan “Kamu Yönetimi Temel Kanun” tasarısına değinmekte, adı geçen tasarı kapsamında birtakım tereddütler olmasına rağmen olumlu maddelerin yer aldığı ileri sürmekte ve tarafların devir işleminin sonrasında işlerin nasıl daha iyi yürütülebileceği konusuna odaklanması gerektiğine dikkat çekmektedir. Yılmaz (2005) ise Türkiye’de kamu yönetiminin yeniden yapılandırılma süreci ve halk kütüphaneleri konulu çalışmasında Kamu Yönetiminin Temel İlkeleri ve Yeniden Yapılandırılması Hakkında Kanun, Belediye Kanunu, İl Özel İdaresi Kanunu ve Büyükşehir

Belediyesi Kanunu gibi yasal alt yapıların ilke bazında yeterli olabileceğini ancak olası bir halk kütüphanesi sisteminin dönüştürülmesi sürecinde mevcut yasaların yeni yasalarla güçlendirilmesi gerektiğini ileri sürmektedir. Aksi bir durumun halk kütüphanesi sistemine zarar vereceğine de vurgu yapmaktadır.

Demircioğlu (2007) halk kütüphanesi hizmetlerinin yerel yönetimlere devri konusunda yönetici ve kütüphanecilerin yaklaşımları konulu yüksek lisans tez çalışmasında 207 katılımcı ile anket gerçekleştirmiştir. Araştırma sonucunda personel, bina, bütçe, koleksiyon ve yasal alt yapı gibi konularda gerekli alt yapının oluşturulmadan halk kütüphanelerinin yerel yönetimlere devredilemeyeceği sonucuna ulaşılmıştır. Az sayıda katılımcının bu devri desteklediği gözlenirken halk kütüphanelerinin mevcut haliyle kalmasının da istenmediği dikkat çeken bir detaydır. Gerekli yasal alt yapının (yasa, yönetmelik vb.) birtakım unsurlar dikkate alınarak (bina, personel, bütçe, koleksiyon, kullanıcı) devir işleminden önce gerçekleştirilmesi ise araştırmanın öne çıkan önerilerinden biridir.

Akman (2008) kütüphanelerin belediyelere devri konulu çalışmasında, bu devir sürecini bir felaket senaryosu ile ilişkilendirmekte ve mevcut haliyle gerçekleşmesi durumunda halk kütüphanelerinin sonunu getireceğini savunmaktadır. Olası bir devirde, kütüphanelerin birbirinden kopacağını, bölgesel farklılıkların ve dengesizliğin ortaya çıkacağını, koordinasyonun sağlanamayacağını, olası Belediye Başkanı değişimlerinin kütüphanelere nasıl yansıtılacağını tahmin edilemeyeceğini, ortak hedeflerden uzaklaşılacağını ileri sürmektedir. Akman (2009) halk kütüphanelerinin özel idarelere devri konulu bir başka çalışmasında da ilçe ve belde halk kütüphanelerinin İl Özel İdare yönetimine bırakılacağı il halk kütüphanelerinin ise bakanlık bünyesinde tutulacağı yönünde bir uygulamanın gerçekleştirilmeye çalışıldığını ileri sürmekte ve böylesine bir örgütlenmenin eşi benzeri olup olmadığı konusunda tereddüt yaşarken olası bir devrin yine kütüphanelere yarardan çok zarar getireceğini savunmaktadır. Esas odaklanılması gereken noktanın kütüphaneleri belediyelere devretmekten ziyade il ve ilçe halk kütüphanelerindeki personel sorununun çözülmesi olduğuna dikkat çekmektedir. Araştırma kapsamında, devir sürecinin belirli bir süreliğine pilot uygulamalarla test edilmesi gerektiği de önerilmektedir.

Alpay Aslan (2009) Batı ülkeleri ve Türkiye halk kütüphanelerinin işlevsel açıdan karşılaştırılması konulu çalışmasında Batı ülkelerindeki belediye kütüphaneciliğinin Türkiye'dekinden farklı seviyelerde olduğuna, Türkiye'de politika belgesi eksikliğinin yoğun şekilde hissedildiğine değinmekte, belediye kütüphaneciliği açısından birtakım girişim ve gelişmelerin yaşandığına da vurgu yapmaktadır. Sürecin daha sağlıklı yürütülebilmesi adına yasal ve idari birtakım düzenlemelerin kaçınılmaz olduğuna değinmektedir.

Yılmaz ve diğerleri (2010) halk kütüphanelerinin yerel yönetimlere devri konulu çalışmalarında, Ankara Özel İdare yöneticilerinden oluşan 15 kişilik bir grupla (ilçe özel idare müdürleri) anket ve Ankara İl Özel İdare Genel Sekreter Yardımcısı ile de yapılandırılmış görüşme gerçekleştirmişlerdir. Araştırma sonucunda, özel idare müdürlerinin halk kütüphanesi hizmetleri konusunda kendilerini yetersiz gördükleri, halk kütüphanelerinin devri gibi bir değişikliği desteklemedikleri, olası değişikliğin ise var olan durum üzerinde ciddi bir farklılık yaratmayacağı gibi sonuçlara ulaşılmıştır. Bu çalışmada yine pilot bir uygulama yapılarak sürecin avantaj ve dezavantajlarının gözlenmesi gerektiği ön plana çıkan önerilerden biridir.

Açıkgöz (2012, s. v-v1) Türkiye'deki halk kütüphanesi hizmetlerinin özel idarelere devri konulu yüksek lisans tez çalışmasında Türkiye genelinde 125 özel idare yöneticisine anket uygulanmıştır. Bu araştırmanın sonucunda da tıpkı Yılmaz ve diğerlerinin (2010) dikkat çektiği gibi özel idare yöneticilerinin devir sürecine olumlu bakmadıkları, devirden önce yasal alt yapının oluşturulması gerektiği, devrin halk kütüphanesi hizmetleri kapsamında önemli bir farklılık yaratmayacağı hatta halk kütüphanelerinin belediyelere gereksiz yük olabileceği ve pilot uygulamalarla sürecin test edilmesi gerektiği gibi sonuçlara ulaşılmıştır. Araştırma kapsamında, konunun uzmanlarca tartışılması, yasal alt yapının oluşturulması ve bu kapsamda bilimsel verilerin de dikkate alınarak karar alınması gerektiği gibi öneriler sıralanmaktadır.

Buraya kadar ortaya konulan çalışmalarda ağırlıklı olarak halk kütüphanelerinin belediyelere devri ve ortaya çıkacak yeni kütüphanecilik anlayışı üzerinde durulmakta, birtakım eksikliklere ve olumsuz

durumlara dikkat çekilmektedir. Aşağıda ise belediye kütüphaneciliğini çok daha farklı boyutlarıyla ele alan araştırmalara değinilirken, her ne kadar birtakım eksikliklere yine vurgu yapılsa da günümüz Türkiye’inde belediye kütüphaneciliğinin geldiği ve gideceği noktaya işaret edilmektedir.

Karabulut (2013) halk kütüphanelerinin erişilebilirliği konusunu Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Halk Kütüphanesi özelinde ele aldığı çalışmada içsel (kullanıcının kütüphane içerisinde hizmetlere erişimi) ve dışsal (kullanıcının kütüphaneye erişimi) erişilebilirliğin kütüphanelerin devamlılığı açısından önemli olduğuna, halkın kütüphaneyi yeterince kullanmadığına, kütüphanenin özellikle internet için tercih edildiğine ancak yeni bilgi teknolojileri konusunda yetersizlik yaşandığına, halkla ilişkiler çalışmalarının yeterince gerçekleştirilemediğine, hizmet verilen sürenin yetersiz olduğuna ve kütüphanenin sadece materyal ödünç alınan bir yer olarak algılanmaması gerektiğine ilişkin sonuçlara ulaşmıştır. Altındağ Belediyesi kütüphaneleri özelinde ele alınan bu çalışmada ise belediye kütüphanelerinin sadece materyal ödünç alınan bir kurumdan çok daha fazlası olduğuna ilişkin somut veriler araştırmanın bulgular bölümünde sunulmaktadır.

Al ve Madran (2016) belediye kütüphaneleri kapsamında gerçekleştirilen “Herkesi İçin Kütüphane Projesi”nin bir çıktısı olarak ortaya koydukları belediye kütüphanelerindeki personelin bilgi ve iletişim teknolojisi kullanımı konulu çalışmalarında belediye kütüphanelerinin bilgi ve iletişim teknolojilerinden üst düzeyde yararlanılabilecek birer kuruma dönüştürülmeye çalışıldığına değinmektedirler. Çalışma kapsamında kütüphane personelinin bilgi ve iletişim teknolojileri konusunda olumlu bir izlenim yaratmasına rağmen kendilerini bu konuda geliştirme eğiliminde olduklarına ilişkin sonuca ulaşılmıştır.

Hacettepe Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü ve Nilüfer Belediyesi Kütüphane Müdürlüğü iş birliğiyle 12-14 Mayıs 2016 tarihinde gerçekleştirilen “Belediyelerin Kütüphane ve Arşiv Hizmetleri Uluslararası Sempozyumu” Türkiye’de belediye kütüphane ve arşivlerinin farklı birçok açıdan ele alındığı geniş kapsamlı bir girişim olarak dikkat çekmektedir. Sempozyum kapsamında; “belediyelerin kütüphane ve arşiv hizmetlerinde yurt dışı uygulamaları, belediyelerde kültürel miras yönetimi ve dijital kütüphane/arşiv uygulamaları, belediyelerin kütüphane ve arşiv hizmetlerinde politikalar, belediyelerde yenilikçi kütüphane yaklaşımları, belediyelerde elektronik belge yönetimi, belediyelerin kent belleği işlevleri, okuma alışkanlığı, uygulama örnekleri, belediye kütüphane ve arşivlerinde eğitim uygulamaları, tematik belediye kütüphaneleri” gibi konular ele alınmıştır (BKAHS Düzenleme Kurulu, 2016, s. 278).

Akkaya ve diğerleri (2016) Bilgi ve Belge Yönetimi alan yazınında yerel yönetimler ve bilgi hizmetleri konulu tematik çalışmaları kapsamında yerel yönetimlerde bilgi hizmetleri odaklı çalışmaların Bilgi ve Belge literatürünün sadece %3’ünü oluşturduğu, yerel düzeyde bilgi hizmeti çalışmalarının yetersiz olduğu, çalışmaların özellikle büyükşehir belediyeleri odaklı gerçekleştirildiği, konuların genel düzeyde ele alındığı ve konu kapsamlı mevcut sorunsallara yeterince değinilmediği gibi sonuçlara ulaşmışlardır. Araştırma kapsamında yerel yönetimlerde bilgi hizmetleri kapsamlı geniş ölçekli projelere gereksinim duyulduğuna vurgu yapılmıştır.

Kuzucuoğlu (2016) ise yerel yönetimlerdeki bilgi ve kültür merkezlerinde acil durum planlaması konulu araştırmasında kütüphane, müze, arşiv gibi kültür merkezlerinde acil durumlara yönelik tedbirlerin önemine, acil durumlara etkin mücadeleye dikkat çekerken konuyu İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kütüphane ve Müzeler Müdürlüğü özelinde ele almıştır. Araştırma kapsamında, yerel yönetimlerdeki karar vericilerin İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu farkındalığına sahip olma, risk değerlendirme ve acil durum planlama çalışmaları yapma, acil durum destek elemanına sahip olma ve gerekli eğitimlerin alınmasını sağlama, yaşanan kazalara ilişkin rapor hazırlama, politika, prosedür, talimat geliştirme gibi konu başlıklarına dikkat çekilirken yerel yönetimlerdeki bilgi ve kültür merkezleri kapsamında konu ile ilgili hizmet içi eğitim verilmesi/eğitimlerin artırılması gerekliliğinin altı çizilmektedir.

Demir ve Güneş (2016) yerel yönetimlere bağlı kütüphanelerin hizmetleri konulu araştırmalarında Kastamonu Belediyesi Kütüphanesi’ni farklı boyutlarıyla incelemişlerdir. Kütüphanenin personel, bütçe, bina, derme, teknolojik olanaklar vb. açısından yetersizlikleri ortaya konulmuştur. Bilgi ve Belge Yönetimi (BBY)/Kütüphanecilik eğitimi almış personel eksikliği ise kütüphane hizmet ve işlemlerinin yerine getirilememesinin en önemli nedeni olarak görülmektedir. Araştırma kapsamında

belediye kütüphanesine BBY eğitimi almış personel ataması yapılması, kütüphane yönerge ve politikası oluşturulması, otomasyon sistemine sahip olunması, bilgisayar, teknik alt yapı ve donanıma sahip olunması, hizmetlerin özellikle sosyal medya aracılığı ile duyurulması gibi öneriler ortaya konulmuştur.

Sağlık (2016) Bursa Büyükşehir Belediyesi'nin stratejik planları ve performans programlarında bilgi ve belge odaklı hizmetler konulu çalışmasında Bursa Büyükşehir Belediyesi'nin 2010-2014 dönemi stratejik plan ve programlarında yer alan bilgi ve belge odaklı hizmetlerin ne oranda gerçekleştirilebildiğine odaklanmış ve araştırma sonucunda hedeflerin önemli bir kısmının (%72) gerçekleştirilemediği sonucuna ulaşmıştır. "Kütüphane kurmak" ise ortaya konulan ve gerçekleştirilmeyen hedeflerden sadece birisidir. Belediyenin, hedefleri gerçekleştirmek için yeterli miktarda kaynak ayırmasına rağmen bu kaynakları hedefler kapsamında kullanmaması ise ayrıca dikkat çekmektedir.

Canata (2016) Belediye kütüphanelerinin gerekliliğini bilgi toplumu bağlamında ele aldığı çalışmada belediye kütüphanelerinin hizmetlerini hangi yasa ve yönetmeliklere göre gerçekleştirdiğine değinirken adı geçen yasa ve yönetmeliklerde kütüphaneyi oluşturan beş temel unsura yeterli ölçüde yer verilmediğine vurgu yapmakta ve mevcut haliyle her ne kadar belediye kütüphanelerini gerekli birer kurum olarak nitelendirse de mevcut eksikler nedeniyle kütüphane hizmetlerinin sağlıklı bir şekilde yürütülebileceği sürdürülebilir bir yapılanmaya sahip olunmadığının altını çizmektedir.

Çakmak ve Eroğlu (2016) belediye kütüphanelerinde dijital teknoloji ve sosyal medya kullanımı konulu araştırmalarında Facebook platformunu kullanan 23 belediye kapsamında anket çalışması gerçekleştirmişlerdir. Araştırma kapsamında belediye kütüphanelerinde dijital teknolojilere yönelik algının yüksek olduğu, sosyal medya platformlarının kullanıcıyı anlama aracı olarak görüldüğü ancak az sayıda belediye tarafından elektronik veri tabanı üyeliği, çevrim içi katalog tarama ve e-kitap olanağına sahip olduğu ortaya çıkarılmıştır. Bilgisayar ve internet erişim olanağı belediye kütüphanelerinin güçlü yanlarından biri olarak ön plana çıkarken teknik destek, sosyal medya kullanımı takibi, kötüye kullanım ve üst yönetim yaklaşımı ve farkındalığı ise zayıf yanlar olarak dikkat çekmektedir.

Polat ve Akkaya (2016) belediyelerin kütüphane ve bilgi hizmetlerinde yenilikçi yaklaşımlar konulu çalışmalarında Buca Belediyesi örneği üzerinden yenilikçi belediye kütüphanesi hizmetlerine dikkat çekmektedirler. Bu hizmetler; sahaflar çarşısı, kitap kafe, sokak kitaplıkları ve kitap ağacı olarak sıralanmaktadır. Araştırma kapsamında, kütüphane hizmetlerinin belediye hizmetleri arasında önemli bir yeri olduğu sonucuna dikkat çekilmekte kütüphaneci istihdamı, iş birliği ve fiziki anlamda büyüme gerekliliğinin altı çizilmektedir.

Yıldırım'ın (2018) yerel yönetimlerde halk kütüphanesi hizmetleri konulu araştırmasında halk kütüphanesi hizmetlerinin yerel yönetimlerce verilmesinin hizmetlerin kısa sürede bireylere ulaştırılması ve sorunların daha hızlı çözülmesi noktalarında avantaj sağlayacağı, bu durumun kullanıcılar, belediyeler ve kütüphaneler açısından olumlu sonuçlar doğuracağı, hizmetlerin yerel yönetimlerce verilmesinin seçenek değil zorunluluk olarak görülmesi gerektiği ileri sürülmekte, tüm bunların gerekli yasal alt yapı sağlandıktan sonra daha etkin bir şekilde gerçekleştirilebileceğine dikkat çekilmektedir.

Alaca ve Yılmaz (2016) belediyelerde yenilikçilik kültürü konulu çalışmalarında yenilikçiliğin, yenilikçi hizmetlerin ve yenilikçi kurum kültürünün belediye kütüphanelerinin kurumsal sürekliliği ve verimliliği açısından önemine değinmektedirler. Belediye kütüphaneleri tarafından örnek alınabilecek, hizmet profilini geliştirmeyi sağlayacak Türkiye'den ve dünyadan çok sayıda halk kütüphanesi hizmeti örneğine yer verilen çalışmada yenilikçiliğin kullanıcı memnuniyeti ile de ilişkisine dikkat çekilmektedir. Araştırma sonucunda, belediye kütüphaneleri kapsamında yenilikçi hizmet geliştirme politikası geliştirilmesi, yöneticilerin yenilikçilik konusunda ikna edilmesi ve sürece dâhil edilmesi, Türkiye'deki ve dünyadaki gelişmelerin, örneklerin takip edilmesi gibi öneriler ortaya konulmuştur.

Yılmaz ve Cevher (2016) belediyelerin yenilikçi kütüphane hizmetlerinde yaratıcı alan (makerspace) uygulaması konulu çalışmalarında ise kütüphanelerin sadece bilgi kaynağı sağlayan kurumlar olmaktan ziyade bireylerin yaratıcılıklarını ortaya çıkaran, destekleyen kurumlar olabileceğine vurgu

yapmaktadırlar. Araştırma kapsamında, kütüphane içerisindeki yaratıcı alanlardan yenilikçi hizmet bağlamında bahsedilmekte, yaratıcı alanların işlevlerine değinilerek dünyadan iyi uygulama örneklerine yer verilmektedir. Bu örneklerin yanı sıra yaratıcı alanlara yönelik gelişmelerin takip edilebileceği örnek web sayfaları da sunulmaktadır. Araştırma sonucunda, kütüphanelerin değişiminin, dönüşümün ve yenilenmesinin kurumsal varlığın devamlılığı ile ilişkisine dikkat çekilmektedir.

Akman ve Akman (2016) Türkiye’de halk kütüphanesi hizmetlerinin yerel yönetimlere devrini uygulamacılar açısından ele aldıkları çalışmalarında kütüphane hizmetlerini yerel yönetimler aracılığı ile gerçekleştiren farklı ülkeler ile Türkiye’nin karşılaştırmasını yapmış, Türkiye’de kütüphane hizmetlerini başarı ile yerine getiren örnek belediye kütüphanelerine dikkat çekmiş, olası bir devir sürecinin olası avantaj ve dezavantajlarının altını çizmişlerdir. Araştırma sonucunda, devir sürecinden sonra özellikle personel, bütçe ve bina konusunda yaşanan mevcut sorunların devam edeceğine ilişkin endişeye dikkat çekilirken, olası devirden önce mutlaka pilot uygulamaların yapılması gerekliliğine yine vurgu yapılmıştır.

Baş (2016) belediye kütüphanelerinin yaşam boyu öğrenme etkinliği ve farkındalığı konulu araştırmasında belediye kütüphanelerinin konuya ve kavrama yönelik farkındalık durumu ve bu konu bağlamında gerçekleştirdikleri etkinliklere dikkat çekmiştir. Araştırma kapsamında 801 belediye kütüphanesi web sitesi yaşam boyu öğrenme kavramı bağlamında incelenmiş ve sadece 79 kütüphanenin (%9,9) yaşam boyu öğrenme kapsamlı etkinlikler (eğitim, kurs, çalıştay, konferans, atölye, söyleşi ve etüt) gerçekleştirdiği, bu kütüphanelerin de ağırlıklı olarak İstanbul, Kocaeli, Bursa ve Eskişehir illerinde bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır. Özellikle Ankara ve İzmir gibi büyükşehirlerin listenin üst sıralarında kendilerine yer bulamamasına dikkat çekilirken iyi durumda olan kütüphanelerin detaylı inceleme ve analizi ile etkinin daha geniş coğrafyaya yayılımının mümkün olabileceğine değinilmektedir. Ankara Altındağ Belediyesi kütüphaneleri özelinde gerçekleştirilen bu çalışma ise Baş’ın dikkat çektiği etkiyi yaratabilmek açısından önem taşımaktadır. Özellikle Altındağ Belediyesi kütüphaneleri tarafından gerçekleştirilen hizmetlerin tür, sayı, hedef kitle, katılımcı sayısına ilişkin farklı veriler araştırmanın bulgular bölümünde kütüphane özelinde ayrı ayrı ele alınmaktadır.

Polat ve diğerleri (2016) belediyelerin kültürel faaliyetleri kapsamında kütüphane ve bilgi hizmetleri konulu ve Çankırı Belediyesi özelinde ele aldıkları çalışmalarında Çankırı Belediyesi’nin kütüphanecilik hizmetleri kapsamında ortaya koyduğu girişimlere değinmişlerdir. Belediye tarafından kurulan/kurulumu devam eden tren, uçak, gemi ve z-kütüphane girişimlerine dikkat çekilmiştir. Hizmetlerin, koleksiyonun vb. unsurların planlama sürecinin etkin ve sürdürülebilir olması için mesleki eğitim almış kütüphanecilerin belediye kütüphanelerinde istihdamına vurgu yapılmıştır.

Yılmaz ve Demircioğlu Faydalıgöl (2016) belediyelerin neden kütüphanecilik hizmeti veremedikleri konulu araştırmalarında Aydın il ve ilçeleri odaklı incelemeleri neticesinde 14 belediye ile görüşme gerçekleştirmiş ve görüşmeler sonucunda sadece iki belediyede kütüphane ve hizmetlerine ilişkin hareket olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Halkın kütüphaneye ilişkin talebinin olmaması, kütüphane hizmetlerinin belediyenin öncelikli konuları arasında yer almaması, hizmet sürecinin belediye plan ve projelerine dâhil edilmemesi, bütçe ve fiziki alan yetersizliği gibi durumlar Aydın il ve ilçe belediyelerinin kütüphane ve hizmetlerine olan mesafesinde öne çıkan engelleyici faktörlerdir.

Güneş ve Demir (2016) belediyelere bağlı çocuk kütüphaneleri konulu, Bursa ve İstanbul Büyükşehir Belediyelerini kapsayan araştırmalarında, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Nasreddin Hoca Kütüphanesi ve Bursa Büyükşehir Belediyesi Lala Şahin Paşa Kütüphanesini IFLA (International Federation of Library Associations and Institutions/Uluslararası Kütüphane Dernekleri ve Kurumları Federasyonu) “Çocuk Kütüphanesi Hizmetleri için İlkeler” bağlamında mekân, hizmetler, iş birliği, tanıtım, insan kaynakları, koleksiyon ve seçim kriterlerine göre değerlendirmişlerdir. Özellikle iş birliği ve seçim kriterlerinin tam olarak sağlanamadığı ortaya konulmuştur.

Can Cemgil (2016) belediye kütüphanelerinde gerçekleştirilen iki farklı proje konulu araştırmasında Bursa Nilüfer Belediyesi tarafından hayata geçirilen “Yılın Yazarı” ve “Nilüfer’de Kadın Hayata Yakın” isimli projelere değinmiştir. Nilüfer’de Kadın Hayata Yakın isimli proje kırsal kesimde yaşayan kadın katılımcıların sosyalleşme ve aktif rol alma süreçlerinin iyileştirilmesine yönelik olarak tasarlanmıştır. Terzioğlu ve Tan (2016) ise belediye kütüphanelerinde tematik yaklaşımlar konulu çalışmalarında yine Bursa Nilüfer Belediyesi tarafından hayata geçirilen bir başka girişim olan “Şiir

Kütüphanesi”nin kuruluşu, hedefleri, koleksiyonu ve çalışma prensiplerine değinmişlerdir. Koç (2016) da belediye kütüphaneleri ve okuma kültürü odaklı çalışmasında yine Nilüfer Belediyesi kütüphaneleri üzerinden kütüphane politikası ve uygulama örneklerine yer vererek belediye kütüphanesinin kentin okuma kültürüne nasıl etki edebileceğinin ipuçlarını sunmaktadır. Nilüfer Belediyesi kütüphanelerine 2011 yılında “En İyi Halkla İlişkiler Uygulayan Kütüphane” ve 2014 yılında “Kütüphane ve Okuma Kültürüne Katkı” ödülleri verilmiş olması ise Nilüfer Belediyesi’nin belediye kütüphaneciliği sürecinde örnek bir kütüphane olduğunu destekler niteliktedir.

Çuhadar ve Gül (2016) Beylikdüzü Belediyesi kütüphane oryantasyon programları konulu çalışmalarında öğrencilere, velilere ve öğretmenlere yönelik gerçekleştirilen oryantasyon programları ile kitap, kütüphane, okuma, doğru bilgiye erişim gibi kavramlara karşı hedef gruplarda farkındalık yaratılması gerektiğine dikkat çekmektedirler. Her grubun kütüphaneyi beş kez ziyaret edeceği şekilde planlanan program içeriğinde tanıtım, hizmet uygulamaları, atölye çalışmaları, etkinlikler, pekiştirme ve edinimlerin değerlendirilmesi ana başlıkları altında çok sayıda etkinlik yer almaktadır. Bu etkinlikler aracılığı ile hoşça vakit geçirme, sosyal ve kültürel paylaşım, bireyler arası olumlu iletişim, öğrenmeyi öğrenme, yaratıcı ve eleştirel düşünme gibi kavramlara odaklanılmaktadır.

Mercan ve diğerleri (2016) Kadıköy Belediyesi’nin kütüphane politikası ve hayata geçirilen hizmetler konulu çalışmalarında 1996 yılında ilk kütüphanesini açan Kadıköy Belediyesi’ne bağlı yedi kütüphane kapsamında kütüphane politikası ve hizmetlerinin içeriklerine ilişkin bilgilere değinmişlerdir. Araştırma kapsamında belediye kütüphanesi tarafından geliştirilen “21 Mahalleye 21 Çocuk Kütüphanesi”, “3-5 Yaş Arası Çocuklar için Oyuncak Kütüphanesi” ve “Merkezi Halk Kütüphanesi” projelerine dikkat çekilmiştir.

Gedikoğlu ve Adıgüzel (2016) toplumsallaşma alanı olarak belediye kütüphaneleri konulu çalışmalarında Bağcılar Belediyesi bünyesinde kurulan halk kütüphanesi tarafından gerçekleştirilen iki önemli girişime dikkat çekmektedirler. Bu girişimlerden biri ev hanımları için oluşturulan “Bilge Kadın Platformu” diğeri ise çocuklar için kurulan “Kitapla Buluşma Yaşamla Tanışma Kulübü”dür.

Konya (2017) yerel yönetim ve kütüphane hizmetleri konulu çalışmasında İstanbul’da belediye kütüphanesi kurma çalışmalarına değinirken, belediyeler tarafından verilmekte olan kütüphane ve arşiv hizmetlerinin henüz istenilen düzeyde olmadığı, belediye kütüphanelerinde belirli bir yönetim anlayışının oluşturulmadığı, yasal dayanak eksikliği, personel sorunu, kütüphanelerin işlevsizliği gibi noktalara da dikkat çekmektedir.

Yılmaz ve diğerleri (2018) belediye kütüphaneleri ve kent arşivleri için yönetmelik taslakları ve stratejik ilkeler konulu çalışmalarında Türkiye’deki belediye kütüphaneleri ve kent arşivlerinin oluşturulması ve yönetilmesi süreçleri bağlamında standartlaşmayı ve beraberinde kurumsal sürekliliği, verimliliği ve işlevselliği sağlayıcı/artırıcı bir takım yol haritalarına işaret etmektedirler. Bu çalışmanın konusu aynı zamanda Türkiye’deki belediye kütüphanelerinin en temel sorunlarından biri olarak da dikkat çekerken çalışma kapsamında öneri niteliğinde 29 stratejik ilke ve iki yönetmelik taslağı somut olarak ortaya konulmuştur.

Şahin (2019, s. v-vi) belediyelerde kütüphane hizmetleri konulu yüksek lisans tez çalışmasında İstanbul Büyükşehir Belediyesine bağlı kütüphanelerin sunduğu hizmetleri kütüphaneyi oluşturan beş temel unsur açısından incelemiş ve özellikle müstakil kütüphane ve kütüphaneci sayısının artırılması, fiziki alan olanaklarının iyileştirilmesi noktalarına dikkat çekmiştir.

Altay (2019) büyükşehir belediyelerinde kütüphane hizmetleri konulu araştırmasında Kahramanmaraş Büyükşehir Belediye Başkanlığı tarafından sunulan kütüphane hizmetlerinin değerlendirmesini yapmıştır. Araştırma sonucunda kütüphanenin fiziki erişim sorunu, koleksiyon yetersizliği, kullanıcı sayısının düşüklüğü, internet erişim sorunu, yetersiz kullanım alanı ve yetersiz mesleki eğitim almış personel sorunu gibi noktalar ön plana çıkarken özellikle personel sorununa ayrıca dikkat çekilmiştir.

Yılmaz (2019) belediye kütüphanelerine ilişkin kuramsal çerçeve konulu çalışmasında belediye kütüphanelerinin tanımına, amaç-işlev ve görevlerine, önemine, yönetsel yapılanmasına, yapısal unsurlarına, sunduğu hizmetlere ve bu kütüphanelerde gerçekleştirilen işlemlere dikkat çekmektedir. Araştırma kapsamında belediye kütüphanelerinin halk kütüphanesinin bir türü ve bir ülkedeki

kütüphane sisteminin en önemli parçalarından biri olduğunun altı çizilirken belediye kütüphaneleri kuramsal açıdan geniş bir bakış açısıyla değerlendirilmektedir.

Altay ve Zan (2020) bilgi toplumuna geçiş sürecinde Türkiye’de belediye kütüphaneleri konulu araştırmalarında İstanbul Büyükşehir Belediyesi’ne bağlı 20 belediye kütüphanesinde çalışan 195 katılımcıya anket uygulamışlardır. Araştırma sonucunda halk kütüphanelerinin yerel yönetimlere devredilmesi gerektiği, belediye kütüphanelerinin yerel nitelik ve nicelik açısından güçleneceği, kütüphaneler arası koordinasyon ve iletişimin artacağı, ulusal ve uluslararası boyutta politika, strateji, standart geliştirme imkânının artacağı gibi sonuçlara erişilirken bina, bütçe ve personel yetersizliği ise belediye kütüphanelerinin en önemli ve öncelikli eksiklikleri olarak dikkat çekmektedir. Altay ve Zan (2021) yaşam boyu öğrenme merkezi olarak belediye kütüphaneleri konulu araştırmalarında yine İstanbul Büyükşehir Belediyesi’ne bağlı 20 belediye kütüphanesinde çalışan 195 katılımcıya anket uygulamış ancak bu kez konuyu kütüphanecilerin kütüphane ve yaşam boyu öğrenme süreci ekseninde ele almışlardır. Araştırma sonucunda belediye kütüphanelerinin önemli birer yaşam boyu öğrenme merkezi olarak görüldüğü, çalışılan kütüphanelerde gerçekleştirilen yaşam boyu öğrenme ve bilgi okuryazarlığı etkinliklerine ilişkin kararsızlık yaşandığı ve katılımcıların kişisel ve mesleki anlamda yaşam boyu öğrenme yetkinliğine sahip oldukları gibi sonuçlara ulaşılmıştır. Belediye kütüphaneleri kapsamında yaşam boyu öğrenme odaklı daha fazla uygulamanın hayata geçirilmesi, personelin yaşam boyu öğrenme ve bilgi okuryazarlığı becerilerini artırıcı eğitimler verilmesi gerektiği ise başlıca öneriler olarak dile getirilmiştir.

2018 yılında başlayan “Belediye Kütüphaneleri Bölge Seminerleri” belediye ve halk kütüphanelerinin geleceğinin farklı açılardan tartışıldığı en güncel girişim olup (Alaca, 2021, s. 88) halen devam etmektedir. Yıllık olarak gerçekleştirilen seminerler kapsamında her yıl belediye kütüphanelerini ve kütüphanecilerini ilgilendiren konular hakkında konuşmak, bilgi alışverişinde bulunmak üzere farklı şehirlerde çok sayıda belediye kütüphanecisi ile bir araya gelinmekte ve belediye kütüphaneciliğinin gelişimi, değişimi ve çağa ayak uydurabilir hale gelebilmesi için etkileşim ortamı oluşturulmaktadır.

Belediye kütüphaneleri odaklı literatüre bakıldığında, geçmişten günümüze konunun farklı birçok açıdan ele alındığı, olumlu-olumsuz durumların gerek yüzeysel gerekse derinlemesine incelendiği, son yıllarda ise özellikle örnek belediyelere, örnek hizmetlere ve iyi uygulama örneklerine dikkat çekilen araştırmaların artış gösterdiği anlaşılmaktadır. Konu ile ilgili literatürün belediye kütüphanelerinin geçmişi ile ilgili fotoğrafı net bir şekilde ortaya koyduğunu söylemek de yanlış olmayacaktır. Araştırmanın bulgular kısmında ise belediye kütüphanelerinin bugünü Altındağ Belediyesi kütüphaneleri özelinde ve sayısal verilerle ortaya konulmaktadır.

3. Amaç, Kapsam ve Yöntem

Araştırmanın amacı Ankara Altındağ Belediyesi kütüphanelerinin sayısal veriler ışığında dünü ve bugünü ortaya koyarak belediye kütüphaneciliğinin gelişimi ve değişimi adına geleceğe dönük öneriler geliştirmektir. Altındağ Belediyesi tarafından 2019 yılından itibaren kurulan toplam 14 kütüphane araştırmanın kapsamını oluşturmakta olup 2019-2022 yılları arasındaki personel, koleksiyon, kullanıcı, bina, kültürel etkinlik unsurlarına ilişkin veriler değerlendirilmiştir¹. Belge tarama ve içerik analizi teknikleri kapsamında betimsel bir araştırma gerçekleştirilmiştir. Araştırmada kullanılan sayısal veriler Ankara Altındağ Belediyesi’ne bağlı ve araştırmaya dâhil olan kütüphanelerin yetkililerinden² ve kütüphanelere ait yılsonu raporlarından temin edilmiştir. Araştırma kapsamında aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

- 1) Altındağ Belediyesi kütüphaneleri personel, kullanıcı ve koleksiyon unsurları açısından nasıl bir değişim ve farklılık göstermektedir?
- 2) Altındağ Belediyesi kütüphaneleri fiziki alan/bina açısından ne gibi farklılıklar göstermektedir?

¹ Kütüphaneyi oluşturan unsurlardan biri olan bütçeye ilişkin veri elde edilemediğinden bütçe unsuru bu araştırmada değerlendirme dışı bırakılmıştır.

² Sayısal veriler KOHA otomasyon sisteminden yetkililerce kontrol edilerek paylaşılmıştır.

- 3) Altındağ Belediyesi kütüphaneleri kültürel etkinlikler açısından ne gibi farklılıklar göstermektedir?

4. Bulgular ve Değerlendirme

Bu bölümde, Ankara Altındağ Belediyesi'ne bağlı kütüphanelerin kuruluş yıllarından itibaren günümüze kadar geçen süreçte personel, derme/koleksiyon, kullanıcı, bina unsularına ve kültürel etkinliklerine ilişkin veriler kütüphane bazında detaylı olarak sunulmaktadır. Veriler ışığında belediye kütüphanelerinin dün ve bugünü değerlendirilerek geleceğe ilişkin çıkarımların yapılması hedeflenmektedir. Araştırmanın yapıldığı dönemde 2023 yılına ilişkin yılsonu verileri henüz derlenmediği için bu araştırma kapsamında kütüphanelerin kuruluşundan 2022 yılı sonuna kadar olan süreçte ortaya çıkan veriler değerlendirilmiştir.

Tablo 1

Ankara'nın Altındağ İlçesine Bağlı Mahallelerin Kütüphane Dağılımı³

Sıra	Mahalle	Kütüphane	Kütüphane sayısı (n)
1	Karapürçek Mahallesi	Karapürçek Mahallesi Kütüphanesi Bebek Kütüphanesi	2
2	Aydınlıkevler Mahallesi	Aydınlıkevler Kütüphanesi	1
3	Battalgazi Mahallesi	Battalgazi Kütüphanesi	1
4	Beşikkaya Mahallesi	İstiklal Kütüphanesi	1
5	Doğantepe Mahallesi	Cemil Meriç Kütüphanesi	1
6	Feridun Çelik Mahallesi	Arif Nihat Asya Kütüphanesi	1
7	Gültepe Mahallesi	Gültepe Mahalle Kütüphanesi	1
8	Güneşevler Mahallesi	Ali Ersoy Mahallesi Kütüphanesi	1
9	Karacaören Mahallesi	Karacaören Kütüphanesi	1
10	Önder Mahallesi	Önder Kütüphanesi	1
11	Örnek Mahallesi	Örnek Mahalle Kütüphanesi	1
12	Yıldıztepe Mahallesi	Yıldıztepe Kütüphanesi	1
13	Zübeyde Hanım Mahallesi	Altın Mekan Kütüphanesi	1
14	Atıfbey Mahallesi	-	-
15	Aydıncık Mahallesi	-	-
16	Baraj Mahallesi	-	-
17	Başpınar Mahallesi	-	-
18	Gıcık Mahallesi	-	-
19	Hacettepe Mahallesi	-	-
20	Hacı Bayram Mahallesi	-	-
21	Kale Mahallesi	-	-
22	Kavaklı Mahallesi	-	-
23	Peçenek Mahallesi	-	-
24	Solfasol Mahallesi	-	-
25	Tatlar Mahallesi	-	-
26	Ulubey Mahallesi	-	-
Toplam			14

Tablo 1'de yer alan verilere bakıldığında, Ankara Altındağ sınırları içerisinde bulunan toplam 26 mahallede 2022 yılı itibarıyla 14 kütüphanenin hizmet verdiği görülmektedir. Karapürçek Mahallesi'nde iki kütüphane ile hizmet verilirken 13 mahallede ise 2022 yılı itibarıyla henüz kütüphane bulunmadığı anlaşılmaktadır. Mevcut kütüphanelerin ikisi 2019 yılında, sekizi 2021 yılında ve dördü ise 2022 yılında açılmıştır. Özellikle 2021 yılında Altındağ Belediyesi kütüphane açma girişimlerini yoğunlaştırmıştır.

Aşağıda yer alan tablolarda her bir kütüphanenin personeline, kullanıcılarına, koleksiyonuna, kültürel etkinliklerine, kütüphanelerin bulunduğu mahalle nüfusuna ve tablo yorumlarında ayrıca

³ Tablolarda "-" işaretinin yer aldığı gözlemlere ilişkin veri bulunmamaktadır.

kütüphanelerin fiziki alanlarına/binalarına ilişkin veriler detaylı olarak sunulmakta ve yorumlanmaktadır.

Tablo 2

Karapürçek Mahallesi Kütüphanesi'nin 2019-2022 Yıllarına İlişkin Verileri

	2019	2020	2021	2022
Toplam Personel Sayısı	8	4	6	7
Mesleki Eğitim Almış Personel Sayısı	3	1	-	1
Kullanıcı Sayısı	27.251	31.021	19.567	53.959
Üye Sayısı	1.192	3.721	2.990	2.753
Kitap Sayısı	2.180	6.623	19.567	53.959
Satın Alınan Kitap Sayısı	6.493	3.752	3.225	2.283
Ödünç Verilen Materyal Sayısı	-	14.346	34.735	48.241
Kültürel Etkinlik Sayısı	1	6	23	72
Kültürel Etkinliklere Katılan Kişi Sayısı	-	164	842	2.239
Nüfus	78.926	81.657	83.053	84.152

Tablo 2'de Karapürçek Mahallesi Kütüphanesi'nin 2019-2022 yıllarına ait verileri sunulmaktadır. Karapürçek Mahallesi Kütüphanesi Ankara'nın Altındağ İlçesine bağlı Karapürçek Mahallesi'nde 29 Mayıs 2019 tarihinde açılmıştır ve belediye bünyesinde hizmet vermeye başlayan ilk kütüphanelerden biridir. Kütüphaneye ait toplam personel sayısında⁴ dört yıllık süreçte dalgalanmalar gözlenmektedir. Toplam sayının içerisinde mesleki eğitim almış kütüphaneci (Bilgi ve Belge Yönetimi/Kütüphanecilik Bölümlerinden mezun), temizlik görevlisi, güvenlik görevlisi ve yönetici bulunmaktadır. Mesleki eğitim almış personel istihdamının 2019 yılından sonra olumsuz yönde seyrettiği gözlenmekte olup 2021 yılında mesleki eğitim almış kütüphaneci istihdam edilmediği görülmektedir. Kütüphanede toplam personel sayısı en yüksek noktaya 2019 yılında ulaşmıştır (n=8). 2020 ve sonrasında toplam personel sayısındaki artış eğilimine karşın toplam personel sayısı içerisindeki mesleki eğitim almış kütüphaneci sayısı ise düşündürücü düzeydedir.

Kütüphaneye ait kullanıcı sayısı 2021⁵ yılı haricinde artış eğilimi göstermekte olup 2022 yılında en yüksek seviyeye ulaştığı görülmektedir (n=53.959). 2021 yılına ait sayısal verilerin COVID-19⁶ sürecinin etkisinde kaldığı göz ardı edilmemelidir. Dört yıllık süreçte ortalama kullanıcı sayısı 32.449 olup ortalama personel başına yaklaşık 5.408 kullanıcı düşmektedir. Üye sayısı 2020 yılında zirveye çıkarken (n=3.721) son iki yılda kısmi bir azalma gözlenmektedir. Dört yıllık süreçte ortalama üye sayısı 2.664 olup, ortalama personel başına yaklaşık 444 üye düşmektedir. 2022 yılı itibariyle hizmet verilen mahalle nüfusunun⁷ %3,3'ünün kütüphaneye üye olduğu anlaşılmaktadır.

Kütüphane koleksiyonunda yer alan kitap sayısının⁸ her yıl belirli oranda artış gösterdiği gözlenirken her yıl belirli miktarda kitap satın alımı ile koleksiyonun geliştirilmeye çalışıldığı anlaşılmaktadır. Satın alınan kitap miktarı ve her yıl artış gösteren kitap sayısı kütüphane-kullanıcı etkileşiminin yaşandığına ilişkin bir gösterge olarak değerlendirilmelidir. 2022 yılı nüfus verileri ile düşünüldüğünde Karapürçek Mahallesi Kütüphanesi'nde yaklaşık iki kişiye bir kitap düştüğü gözlenmekte olup bu sayı her ne kadar halk kütüphanesi derme standartları gereği (üç kişiye bir kitap) yeterli gibi görünse de (Halk Kütüphaneleri Yönetmeliği, 2012) IFLA standartları gereği (kişi başı iki kitap) sayının artırılması gerektiği anlaşılmaktadır (IFLA, 2007, s. 103). Dört yıllık süreçte kitap sayısı ortalama 20.582 olup ortalama nüfus dikkate alındığında (n=81.947) kişi başı yaklaşık 0.2 kitap düşmekle birlikte, sayı standartların oldukça gerisindedir. Ortalama üye ve kitap sayıları dikkate

⁴ Tüm tablolarda 2022 yılına ait toplam personel sayısı ve mesleki eğitim almış personel sayısı görevine devam etmekte olan personeli kapsamakta olup 2022 yılı itibari ile görevden ayrılan personel bu sayının dışında tutulmuştur.

⁵ 2021 yılında aralıkla çalışma saati uygulanmıştır.

⁶ Kütüphane bazı tablolarda yer alan 2020-22 yıllarına ait verilerde COVID-19 salgınının olumsuz etkisi göz ardı edilmemelidir.

⁷ Tablolarda yer alan nüfus bilgilerine Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi'ne ait <https://biruni.tuik.gov.tr/medas/?locale=tr> adresinden erişilmiş olup nüfus bilgilerinde mahalle nüfusu baz alınmıştır.

⁸ Tablolarda yer alan "kitap sayısı" ve "satın alınan kitap sayısı" na ilişkin verilerdeki tutarsızlık kütüphaneye gelen bağış kitaplardan, kütüphaneler tarafından gerçekleştirilen düşüm işlemlerinden ve sağlanan kitapların teknik işlemlerinin tamamlanmamasından kaynaklanmaktadır.

alındığında ise dört yıllık süreçte üye başına yaklaşık sekiz kitap düşmektedir. Ödünç verilen materyal sayısının kuruluş yılı olan 2019 sonrası sürekli artış gösterdiği gözlenmekte olup bu durum yine kütüphane-kullanıcı etkileşiminin somut olarak yaşandığını göstermektedir. Ortalama üye sayısı (n=2.664) ve ödünç verilen materyal sayısı (n=24.330) dikkate alındığında dört yıllık süreçte üye başına yaklaşık dokuz materyal ödünç verildiği anlaşılmaktadır.

Karapürçek Mahallesi Kütüphanesi'nde dört yıllık süreçte toplam 102 sosyal-kültürel etkinlik düzenlenirken bu etkinliklere toplam 3.245 kişi katılım göstermiştir. Dört yıllık süreçte kütüphane tarafından gerçekleştirilen kültürel etkinliklere katılım ilçe nüfusuna oranla oldukça düşük olmakla birlikte kültürel etkinlik sayısı ve katılımcı sayısının 2020 yılından itibaren sürekli artış gösterdiği anlaşılmaktadır. Etkinlikler katılımcı sayıları (n) ile birlikte tür bakımından; sergi (resim, çağdaş sanatlar, ailecek okuyoruz) (n=415), gezi (tiyatro, kütüphane, kayak, matbaa, kitap fuarı) (n=267), üniversite tercih danışmanlığı (n=241), söyleşi (n=151), hediye töreni (kitap, ayraç, şiir günü kartı, en'lere sertifika vb.) (n=148), gençlik kampı (n=137), açık hava film gösterimi (n=130), kütüphane tanıtımı (oryantasyon) (n=128), TYT deneme sınavı (n=123), Altın Fest etkinlikleri (n=120), konser (n=113), üniversiteyi kazanan öğrencilerle kutlama etkinliği (n=97), etkileşimli kitap okuma saati (n=95), rehberlik ve bireysel rehberlik hizmeti (n=91), kış pikniği (n=85), sinema saati (n=80), masal saati (n=70), üniversite tanıtım günleri (n=70), sınav kaygısı ve stres yönetim semineri (n=66), AYT deneme sınavı (n=57), kokulu taş ve boyama etkinliği (n=55), anma programı (n=49), yazar okuyucu buluşması (n=40), kil etkinliği (n=40), mesleki tanıtım rehberliği (n=36), sınav öncesi motivasyon etkinliği (n=35), ilkokul öğrencileri yaz tatili bahçe etkinliği (n=35), Ebru Sanatı etkinliği (n=35), 8. sınıf tarih soru çözüm saati (n=33), LGS soru çözüm saati (n=30), kitap tahlili (n=24), yüzme kursu (n=20), bilgisayarsız robotik kodlama (n=18), bileklik yapımı (n=18), fen deneyi (n=15), ayraç yapma etkinliği (n=15), origami etkinliği (n=15), doğadan malzeme topluyor resim yapıyoruz etkinliği (n=14), gençlerle kitap dizim yarışması (n=12), teknolojiyi doğru kullanımı semineri (n=10), benim hikayem (n=6), Tübitak- Türkiye Kitap Paylaşım Projesi- Dil Gelişim Değerlendirme (n=5) ve meddah gösterisi (n=1) gibi kategorilere ayrılmakta olup farklı temalar kapsamında organize edilen sergiler ve farklı kapsamda gerçekleştirilen geziler en yoğun ilgi gören etkinliklerdir.

Karapürçek Mahallesi Kütüphanesi'nin 2022 yılı verilerine göre 780 m² kullanım alanı, 192 kişilik oturma kapasitesi bulunmakta olup kütüphane kullanım alanı standardın altındadır⁹.

Tablo 3

Ali Ersoy Mahallesi Kütüphanesi'nin 2019-2022 Yıllarına İlişkin Verileri

	2019	2020	2021	2022
Toplam Personel Sayısı	9	10	20	6
Mesleki Eğitim Almış Personel Sayısı	1	1	9	3
Kullanıcı Sayısı	15.673	24.142	12.948	39.572
Üye Sayısı	1.708	4.360	6.196	7.607
Kitap Sayısı	3.750	7.575	11.941	12.825
Satın Alınan Kitap Sayısı	6.493	2.902	2.586	1.626
Ödünç Verilen Materyal Sayısı	-	9.654	26.441	47.668
Kültürel Etkinlik Sayısı	1	9	31	66
Kültürel Etkinliklere Katılan Kişi Sayısı	50	231	645	2.819
Nüfus	34.801	35.970	36.610	37.241

Tablo 3'te Ali Ersoy Mahallesi Kütüphanesi'nin 2019-2022 yıllarına ilişkin verileri sunulmaktadır. Ali Ersoy Mahallesi Kütüphanesi Ankara'nın Altındağ İlçesine bağlı Güneşevler Mahallesi'nde 29 Mayıs 2019 tarihinde hizmet vermeye başlamıştır. Toplam personel sayısında dalgalanma gözlenirken özellikle 2021 yılında kütüphanede görev yapan mesleki eğitim almış kütüphaneci sayısı dikkat çekmektedir. Toplam personel sayısı içerisinde 2019-21 yılları arasında güvenlik, temizlik görevlisi, kütüphaneci ve yönetici varken 2022 yılında kütüphanede bir rehber istihdam edilmiştir. Kütüphanede toplam personel sayısı en yüksek noktaya 2021 yılında ulaşmıştır (n=20). Kütüphane personel

⁹ Kullanım alanına ilişkin değerlendirmeler Halk Kütüphaneleri Yönetmeliği'nde yer alan "bina ilke ve standartları" kapsamında merkez kütüphane için belirtilmiş olan 1.200 m² alan bilgisi temel alınarak yapılmıştır.

sayısında gözlenen anormal değişimlerin birçok sebebi olabileceği gibi bu değişimlerin özellikle maddi kaygılar nedeniyle personelin zamanla farklı iş alanlarına yönelmesine, kurum ya da sektör değiştirmesine ve yeni açılan kütüphanelerde görevlendirilmesine dayandığı söylenebilir.

Kütüphaneye ait kullanıcı sayısı¹⁰ 2021 yılı haricinde artış eğilimi göstermekte olup 2022 yılında en yüksek seviyeye ulaştığı görülmektedir (n=39.572). 2021 yılına ait sayısal verilerin yine COVID-19 sürecinin etkisinde kaldığı göz ardı edilmemelidir. Dört yıllık süreçte ortalama kullanıcı sayısı 23.083 olup ortalama personel başına yaklaşık 2.098 kullanıcı düşmektedir. Üye sayısı 2020 yılında zirveye çıkarken (n=7.607) dört yıllık süreçte yaklaşık dört kat artış yaşanmıştır. Dört yıllık süreçte ortalama üye sayısı 4.968 olup, ortalama personel başına yaklaşık 451 üye düşmektedir. 2022 yılı itibariyle hizmet verilen mahalle nüfusunun %20'sinin kütüphaneye üye olduğu anlaşılmaktadır.

Kütüphane koleksiyonunda yer alan kitap sayısının her yıl belirli oranda artış gösterdiği gözlenirken her yıl belirli miktarda kitap satın alımı ile koleksiyonun geliştirilmeye çalışıldığı anlaşılmaktadır. Her ne kadar dört yılda sürekli azalma eğilimi gösterse de satın alınan kitap miktarı ve her yıl artış gösteren kitap sayısı kütüphane-kullanıcı etkileşiminin yaşandığına ilişkin bir gösterge olarak değerlendirilmelidir. 2022 yılı nüfus verileri ile düşünüldüğünde Ali Ersoy Mahallesi Kütüphanesi'nde kişi başına yaklaşık 0.3 kitap düştüğü gözlenmekte olup sayının artırılması gerektiği anlaşılmaktadır. Dört yıllık süreçte kitap sayısı ortalama 9.022 olup ortalama nüfus dikkate alındığında (n=36.155) kişi başı yaklaşık 0.2 kitap düşmekle birlikte sayı standartların oldukça gerisindedir. Ortalama üye ve kitap sayıları dikkate alındığında ise dört yıllık süreçte üye başına yaklaşık 0.5 kitap düşmektedir. Ödünç verilen materyal sayısının kuruluş yılı olan 2019 sonrası sürekli artış gösterdiği gözlenmekte olup bu durum da yine kütüphane-kullanıcı etkileşiminin somut olarak yaşandığını göstermektedir. Ortalama üye sayısı ve ödünç verilen materyal sayısı (n=20.941) dikkate alındığında dört yıllık süreçte üye başına yaklaşık dört materyal ödünç verildiği anlaşılmaktadır.

Ali Ersoy Mahallesi Kütüphanesi içerisinde 2019 yılında bilim odası yapılmıştır. Bilim odasında kütüphane bilgisayarlarına ek olarak internet bağlantısı bulunan iki bilgisayar ve 14 kişilik oturma alanı mevcut olup ayrı bir kitaplık da bulunmaktadır. Koleksiyonu %95 oranında TÜBİTAK yayınlarından oluşmaktadır. Bilim odası hem etkinlik alanı olarak kullanılmakta hem de BİLSEM grubuna özel çalışmalar yapılmaktadır. Bunlara ek olarak kütüphane içerisinde çok amaçlı bir salon ve bir atölye odası bulunmaktadır. Atölye odası el sanatları çalışmaları, gitar vb. enstrümanların kullanılması yönünde çalışmalara ev sahipliği yapmaktadır. Bununla birlikte kütüphanede kısmi görme engeli bulunan özel gereksinimli bireylere yönelik elektronik araç gereçler bulunmaktadır. Yine bu kullanıcıların kullanımı için internet bağlantısı olan 12 adet bilgisayar bulunmaktadır.

Ali Ersoy Mahallesi Kütüphanesi tarafından ya da kütüphane ortaklığı ile hayata geçirilen birtakım projeler de bulunmaktadır. "Avucumdaki Kelebek" isimli seminer Adnan Ötüken İl Halk Kütüphanesi, "Annem Bana Kitap Okuyor" projesi Diyanet İşleri Başkanlığı ortaklığı ile hayata geçirilmiştir. "Bilen Bilmeyenlere Anlatsın", Binamı Kütüphaneye Taşıyorum", "Kütüphanemi Kendim Kuruyorum" ve "Üç Kuşak Okuyoruz" isimli projeler de doğrudan kütüphane tarafından hayata geçirilmiştir.

Ali Ersoy Mahallesi Kütüphanesi'nde dört yıllık süreçte toplam 107 sosyal-kültürel etkinlik düzenlenirken bu etkinliklere toplam 3.745 kişi katılım göstermiştir. Dört yıllık süreçte kütüphane tarafından gerçekleştirilen kültürel etkinliklere katılım ilçe nüfusuna oranla oldukça düşüktür. Etkinlikler katılımcı sayıları (n) ile birlikte tür bakımından; kütüphane tanıtımı (oryantasyon) (n=754), yazar okuyucu buluşması (n=400), annem bana kitap okuyor etkinliği (n=370), konser (n=274), tiyatro etkinliği (n=168), TYT ve AYT deneme sınavı (n=155), üniversite tercih danışmanlığı (n=127), söyleşi (yazar ve kütüphane söyleşileri vb.) (n=121), kitabın yayın yolculuğu etkinliği (n=100), gençlik kampı (n=98), piknik (n=89), üniversiteye yerleşen öğrencilerle söyleşi/kutlama programı (n=85), gezi (n=78), sınav öncesi-sonrası motivasyon etkinliği (n=64), havuz etkinliği (n=55), ayın yazarını anma etkinliği (n=50), kütüphane etkinliği (n=45), binamı kütüphaneye taşıyorum etkinliği (n=44), kahvaltı etkinliği (n=43), soru çözüm saatleri (n=40), iftar programı (n=40), yerli malı haftası etkinliği (n=40), çevre haftası etkinlikleri (n=36), okuma saati etkinliği (üç kuşak okuyoruz, mahallece okuyoruz) (n=34), buz pateni (n=32), millet bahçesi sıfır atık projesi (n=32), Trabzon Günleri tanıtım etkinliği (n=31), sınav kaygısı ve stres yönetim etkinliği (n=30), gençlik merkezi etkinliği (drama, şiir

¹⁰ 2021 yılında aralıkla çalışma saati uygulanmıştır.

okuma ve oyunlar) (n=28), bir kış masalı etkinliği (n=25), kayak etkinliği (n=25), sergi (n=20), Yunus Emre ve Türkçe Yılı etkinliği (n=19), maske, araç vb. etkinliği (n=18), hayalimdeki kütüphane etkinliği (n=17), 30 Ağustos Zafer Bayramı kutlama etkinlikleri (n=17), kreş etkinliği (kitap okuma ve araç yapımı) (n=17), kendi kütüphanemi kuruyorum etkinliği (n=15), Dünya Öykü Günü anlatılan öyküyü resimlerle tamamlama etkinliği (n=15), Kurban Bayramı kutlaması ve etkinlikler (n=15), kitap kurdu etkinliği (n=14), sporcu gençler söylüyor Korosu (n=14), el sanatları etkinliği sabun atölyesi (n=13), avcumdaki kelebek semineri (n=13), Anadolu masalları etkinliği (n=11), kullanıcılarla ayın yazarı pano hazırlığı (n=10), kitabımın kapağını tasarlıyorum etkinliği (n=10), kitap paylaşım projesi (TÜBİTAK) (n=9) ve Yaşlılar Haftası kutlama etkinliği (n=5) gibi kategorilere ayrılmakta olup farklı düzeyden ve kurumdan gruplarla gerçekleştirilen kütüphane tanıtımı ve farklı farklı yazar ve okuyucu gruplarının katılımı ile gerçekleştirilen yazar-okuyucu buluşmaları en yoğun ilgi gören etkinliklerdir.

Ali Ersoy Mahallesi Kütüphanesi'nin 2022 yılı verilerine göre 1.000 m² kullanım alanı, 302 kişilik oturma kapasitesi bulunmaktadır. Kullanım alanı 2021 ve öncesi 780 m², oturma alanı ise 151 kişiliktir. Kütüphane kullanım alanı standardın altındadır.

Tablo 4

İstiklal Kütüphanesi'nin 2021-2022 Yıllarına İlişkin Verileri

	2021	2022
Toplam Personel Sayısı	9	15
Mesleki Eğitim Almış Personel Sayısı	1	2
Kullanıcı Sayısı	6.927	79.997
Üye Sayısı	1.332	5.188
Kitap Sayısı	739	3.466
Satın Alınan Kitap Sayısı	739	3.082
Ödünç Verilen Materyal Sayısı	768	14.617
Kültürel Etkinlik Sayısı	8	68
Kültürel Etkinliklere Katılan Kişi Sayısı	106	2.814
Nüfus	36.864	37.365

Tablo 4'te İstiklal Kütüphanesi'nin 2021-2022 yıllarına ait verileri sunulmaktadır. İstiklal Kütüphanesi Ankara'nın Altındağ İlçesine bağlı Beşikkaya Mahallesi'nde 28 Eylül 2021 tarihinde hizmet vermeye başlamıştır. Toplam personel sayısında ve mesleki eğitim almış personel sayısında artış eğilimi olduğu gözlenmekte olup personel sayısı iki yılda yaklaşık iki katına çıkmıştır.

İstiklal Kütüphanesi'nin kullanıcı, üye, kitap, satın alınan kitap, ödünç verilen materyal, kültürel etkinlik ve kültürel etkinliklere katılan kişi sayılarında ciddi oranda artışlar yaşandığı net olarak gözlenmektedir. Kullanıcı sayısı 2022 yılında yaklaşık 10 kat, üye sayısı yaklaşık üç kat, kitap sayısı yaklaşık beş kat, satın alınan kitap sayısı yaklaşık dört kat, ödünç verilen materyal sayısı yaklaşık 19 kat, kültürel etkinlik sayısı yaklaşık sekiz kat ve kültürel etkinliklere katılan kişi sayısı ise yaklaşık 27 kat artış göstermiştir. İstiklal Kütüphanesi'ne ilişkin iki yıllık verilerde yaşanan ciddi artışlar kütüphane-kullanıcı etkileşiminin boyutunu net olarak ortaya koymaktadır.

Kütüphanenin 2022 yılı verileri dikkate alındığında personel başına yaklaşık 5.333 kullanıcı ve yaklaşık 346 üye düşmektedir. 2022 yılı itibarıyla hizmet verilen mahalle nüfusunun yaklaşık %14'ünün kütüphaneye üye olduğu anlaşılmaktadır. 2022 yılı nüfus verileri ile düşünüldüğünde İstiklal Kütüphanesi'nde yaklaşık 11 kişiye bir kitap düştüğü gözlenmekte olup sayının artırılması gerektiği anlaşılmaktadır. Üye başına ise yaklaşık iki kitap düşmektedir. Ödünç verilen materyal sayısında gözlenen ciddi artış oranı yine kütüphane-kullanıcı etkileşiminin somut olarak yaşandığını göstermektedir. 2022 yılı verilerine göre üye başına yaklaşık üç materyal ödünç verildiği anlaşılmaktadır.

İstiklal Kütüphanesi bünyesinde konferans salonu, etkinlik atölyesi, rehberlik odası, KPSS ve LGS grupları için ayrı çalışma salonları bulunmakta olup kütüphanede internet bağlantısı olan 19 bilgisayar ile hizmet verilmektedir.

İstiklal Kütüphanesi'nde iki yıllık süreçte toplam 76 sosyal-kültürel etkinlik düzenlenirken bu etkinliklere toplam 2.920 kişi katılım göstermiştir. İki yıllık süreçte kütüphane tarafından gerçekleştirilen kültürel etkinliklere katılım ilçe nüfusuna oranla oldukça düşüktür. Etkinlikler katılımcı sayıları (n) ile birlikte tür bakımından; film gösterimi (n=422), seminer (stres, kaygı ve yönetim semineri, YKS bilgilendirme, meslek tanıtım, verimli ders çalışma, biz zamanlar Yeşilçam, karate-do) (n=261), konser (n=260), TYT/AYT denemesi (n=228), aile sinema saati (n=187), gençlik kampı (n=148), gezi (n=123), tercih danışmanlığı (n=117), somut olmayan kültürel mirasımız (çeşitli resim, masal saati, el sanatları vb.) (n=106), YKS sonrası kutlama (n=102), üniversite tanıtım günleri (n=101), piknik (n=100), Türkiye Çevre Haftası etkinlikleri (n=85), söyleşi (n=67), 19 Mayıs Atatürk'ü Anma ve Gençlik ve Spor Bayramı (n=65), tiyatro gösterisi (n=59), iftar yemeği (n=50), kariyer danışmanlığı (n=40), festival (n=37), Ankara kitap fuarı (n=27), kitap ayracı yapımı (n=26), ellerimizle konuştuğumuz bir diliniz olsun etkinliği (n=25), oyun etkinlikleri (lider kim, tabu) (n=23), okuma etkinliği (hareketli okuma oyunu, açık hava etkinliği) (n=22), okumayı seviyorum kitabımı seviyorum etkinliği (n=21), TBMM ziyareti (n=16), bilim ve teknoloji deneyleri (n=16), empati atölyesi etkinliği (n=15), kitap hastanesi (n=14), yerli malı kutlaması etkinliği (n=14), kitabım nerede yarışması (n=13), foto- deyim etkinliği (n=13), seramik hamur atölyesi (n=13), müzeden kaçan tablolar değerlendirme etkinliği (n=12), kış temalı kozalak boyama (n=12), temalı takvim yapımı (n=12), Dünya Gençlik Günü kuşaklararası dayanışma etkinliği (n=12), kış temalı çerçeve yapımı (n=10), Arif Nihat Asya anma günü (n=10), tabuları yıkıyoruz Tarık Buğrayı tanımak etkinliği (n=8), benim hikâyem benim resmim etkinliği (n=8), bana öykünü anlat etkinliği (n=7), alfabe hikâyeleri (n=5), sessiz insanlar evi okul öncesi çocuklar etkinliği (n=5), TÜBİTAK kitap paylaşım projesi (n=2) ve kütüphane tanıtımı (oryantasyon) (n=1) gibi kategorilere ayrılmakta olup farklı düzeydeki gruplara yönelik film gösterimleri ve farklı içeriklerde gerçekleştirilen seminerler en yoğun ilgi gören etkinliklerdir.

İstiklal Kütüphanesi'nin 2022 yılı verilerine göre 5.500 m² kullanım alanı, 801 kişilik oturma kapasitesi bulunmaktadır. Bu kapasitenin 514'ü konferans salonuna aittir. Kütüphane kullanım alanı standardın oldukça üzerindedir.

Tablo 5

Altın Mekan Kütüphanesi'nin 2021-2022 Yıllarına İlişkin Verileri

	2021	2022
Toplam Personel Sayısı	10	8
Mesleki Eğitim Almış Personel Sayısı	8	3
Kullanıcı Sayısı	645	71.268
Üye Sayısı	594	10.825
Kitap Sayısı	5.313	19.508
Satın Alınan Kitap Sayısı	5.227	13.793
Ödünç Verilen Materyal Sayısı	-	10.978
Kültürel Etkinlik Sayısı	-	12
Kültürel Etkinliklere Katılan Kişi Sayısı	-	1.646
Nüfus	15.606	16.050

Tablo 5'te Altın Mekan Kütüphanesi'nin 2021-2022 yıllarına ait verileri sunulmaktadır. Altın Mekan Kütüphanesi Ankara'nın Altındağ İlçesine bağlı Zübeyde Hanım Mahallesi'nde 29 Ekim 2021 tarihinde hizmet vermeye başlamıştır. Toplam personel sayısında ve mesleki eğitim almış personel sayısında azalma eğilimi gözlenmekte olup özellikle mesleki eğitim almış personel sayısında 2022 yılında yaşanan düşüş dikkat çekmektedir.

Altın Mekan Kütüphanesi'nin kullanıcı, üye, kitap, satın alınan kitap, sayılarında ciddi oranda artışlar yaşandığı net olarak gözlenmektedir. Bununla birlikte ödünç verilen materyal, kültürel etkinlik ve bu etkinliklere katılan kişi sayısına ilişkin veriler sadece 2022 yılı kapsamında mevcuttur. Kullanıcı sayısı 2022 yılında yaklaşık 111 kat, üye sayısı yaklaşık 18 kat, kitap sayısı yaklaşık dört kat, satın alınan kitap sayısı ise yaklaşık üç kat artış göstermiştir. Başta kullanıcı sayısı olmak üzere Altın Mekan

Kütüphanesi'ne ilişkin iki yıllık verilerde yaşanan ciddi artışlar kütüphane-kullanıcı etkileşiminin boyutunu net olarak ortaya koymaktadır.

Kütüphanenin 2022 yılı verileri dikkate alındığında personel başına yaklaşık 8.909 kullanıcı ve yaklaşık 1.353 üye düşmektedir. 2022 yılı itibarıyla hizmet verilen mahalle nüfusunun yaklaşık %67,4'ünün kütüphaneye üye olduğu anlaşılmaktadır. 2022 yılı nüfus verileri ile düşünüldüğünde Altın Mekan Kütüphanesi'nde kişi başına 1.2 kitap düşmekte olup bu oran diğer kütüphanelerle karşılaştırıldığında olumlu bir izlenim yaratsa da standardın gerisindedir. Öte yandan, üye başına ise yaklaşık iki kitap düşmektedir. 2022 yılı verilerine göre üye başına yaklaşık bir materyal ödünç verildiği anlaşılmaktadır.

Altın Mekan Kütüphanesi tarafından kullanıcılara dört saatte bir çay, simit, poğaçaya ikramı yapılmaktadır. Kütüphane içerisinde sekiz adet bireysel çalışma odası bulunmaktadır. Koleksiyon içerisinde yetişkinler ve çocuklar için Braille kaynaklar mevcuttur. Kütüphanede internet bağlantısı olan 16 adet bilgisayarla hizmet verilmektedir.

Altın Mekan Kütüphanesi iki yıldır hizmet vermesine rağmen sosyal-kültürel etkinlikler 2022 yılında hayata geçirilmiş olup toplam 12 etkinliğe 1.646 kişi katılım göstermiştir. İki yıllık süreçte kütüphane tarafından gerçekleştirilen kültürel etkinliklere katılım ilçe nüfusuna oranla oldukça düşüktür. Etkinlikler katılımcı sayıları (n) ile birlikte tür bakımından; söyleşi (n=736), yeni medya günleri etkinliği (n=420), Kütüphane Haftası etkinlikleri (n=250), 8 Mart Dünya Kadınlar Günü etkinliği (n=150), kütüphane tanıtımı (oryantasyon) (n=57) ve müze gezisi (n=23) gibi kategorilere ayrılmakta olup farklı kullanıcı gruplarıyla farklı katılımcılar eşliğinde gerçekleştirilen söyleşiler ve yeni medya günleri etkinliği yoğun ilgi gören etkinliklerdir.

Altın Mekan Kütüphanesi'nin 2022 yılı verilerine göre 1.500 m² kullanım alanı, 433 kişilik oturma kapasitesi bulunmaktadır. Kütüphane kullanım alanı standardın üzerindedir.

Tablo 6

Yıldıztepe Kütüphanesi'nin 2021-2022 Yıllarına İlişkin Verileri

	2021	2022
Toplam Personel Sayısı	5	5
Mesleki Eğitim Almış Personel Sayısı	2	2
Kullanıcı Sayısı	9.003	31.751
Üye Sayısı	1.866	3.699
Kitap Sayısı	5.112	6.410
Satın Alınan Kitap Sayısı	4.550	698
Ödünç Verilen Materyal Sayısı	11.461	19.112
Kültürel Etkinlik Sayısı	23	31
Kültürel Etkinliklere Katılan Kişi Sayısı	500	1.715
Nüfus	29.387	29.692

Tablo 6'da Yıldıztepe Kütüphanesi'nin 2021-2022 yıllarına ait verileri sunulmaktadır. Yıldıztepe Kütüphanesi Ankara'nın Altındağ İlçesine bağlı Yıldıztepe Mahallesi'nde 4 Ocak 2021 tarihinde hizmet vermeye başlamıştır. Toplam personel sayısında iki yılda değişim olmazken 2021 ve 2022 yıllarında kütüphanede iki üniversite düzeyinde mesleki eğitim almış kütüphanecinin görev yaptığı anlaşılmaktadır.

Yıldıztepe Kütüphanesi'nin kullanıcı, üye, kitap, ödünç verilen materyal, kültürel etkinlik ve kültürel etkinliklere katılan kişi sayılarında önemli oranda artışlar yaşandığı net olarak gözlenmektedir. Sadece satın alınan kitap sayısında düşüş yaşandığı görülmektedir. Kütüphanenin 2022 yılında kullanıcı sayısında yaklaşık %252, üye sayısında %98, kitap sayısında %25, ödünç verilen materyal sayısında %67, kültürel etkinlik sayısında %35, kültürel etkinliklere katılan kişi sayısında ise %243 oranında artış yaşanmıştır. Yıldıztepe Kütüphanesi'ne ilişkin iki yıllık verilerde yaşanan artışlar kütüphane-kullanıcı etkileşiminin boyutunu net olarak ortaya koymaktadır.

Kütüphanenin 2022 yılı verileri dikkate alındığında personel başına yaklaşık 6.350 kullanıcı ve yaklaşık 740 üye düşmektedir. 2022 yılı itibarıyla hizmet verilen mahalle nüfusunun yaklaşık %12,5'inin kütüphaneye üye olduğu anlaşılmaktadır. 2022 yılı nüfus verileri ile düşünüldüğünde kişi başı 0.2 kitap düşmekle birlikte sayı standardın gerisindedir. Öte yandan üye başına yaklaşık iki kitap düşmektedir. 2022 yılı verilerine göre üye başına yaklaşık beş materyal ödünç verildiği anlaşılmaktadır.

Kütüphane içerisinde bağış ağacı ve köşesi (kullanıcıların bağış kitaplarıyla yapılan bağış ağacı) ile kitapla muhabbet köşesi bulunmakta olup kütüphane kültür merkezi içerisinde yer almaktadır.

Yıldıztepe Kütüphanesi'nde iki yıllık süreçte gerçekleştirilen toplam 54 sosyal-kültürel etkinliğe 2.215 kişi katılım göstermiştir. İki yıllık süreçte kütüphane tarafından gerçekleştirilen kültürel etkinliklere katılım ilçe nüfusuna oranla oldukça düşüktür. Etkinlikler katılımcı sayıları (n) ile birlikte tür bakımından; tiyatro (n=390), origami etkinliği (n=278), kütüphane haftası etkinlikleri (n=250), deneme programı (n=250), kütüphane tanıtımı (oryantasyon) (n=180), kitap okuma etkinliği (n=159), söyleşi (n=107), konser (n=78), bileklik tasarım atölyesi (n=75), piknik (n=55), kamp (n=52), mangala (n=50), üniversiteyi kazanan öğrencilerle kutlama (n=40), satranç turnuvası (n=30), gezi (n=30), stajyer programı (n=25), tatilde etüt (n=25), kayak etkinliği (n=25), Çevre Haftası etkinlikleri (n=18), seminer (n=17), Arif Nihat Asya'yı Anıyoruz etkinliği (n=15), kahvaltı programı (n=13), kitap fuarı (n=10), YKS öğrencilerine motivasyon etkinliği (n=10), konser ve söyleşi (n=10), çiğköfte etkinliği (n=8), engelim okumama engel değil etkinliği (n=5), kütüphane tanıtım videosu (n=5) ve üniversiteyi kazanan öğrencilerle röportaj (n=5) gibi kategorilere ayrılmakta olup farklı kullanıcı gruplarıyla gerçekleştirilen tiyatro ve origami etkinlikleri yoğun ilgi gören etkinliklerdir.

Yıldıztepe Kütüphanesi'nin 2022 yılı verilerine göre 400 m² kullanım alanı, 94 kişilik oturma kapasitesi bulunmaktadır. Ayrıca kütüphane deposunda 110 kişilik oturma kapasitesi de mevcuttur. Kütüphane kullanım alanı standardın altındadır.

Tablo 7

Örnek Mahalle Kütüphanesi'nin 2021-2022 Yıllarına İlişkin Verileri

	2021	2022
Toplam Personel Sayısı	1	1
Mesleki Eğitim Almış Personel Sayısı	-	-
Kullanıcı Sayısı	650	1.741
Üye Sayısı	189	355
Kitap Sayısı	3.590	4.140
Satın Alınan Kitap Sayısı	3.590	410
Ödünç Verilen Materyal Sayısı	679	1.640
Kültürel Etkinlik Sayısı	6	6
Kültürel Etkinliklere Katılan Kişi Sayısı	46	141
Nüfus	19.937	19.813

Tablo 7'de Örnek Mahalle Kütüphanesi'nin 2021-2022 yıllarına ait verileri sunulmaktadır. Örnek Mahalle Kütüphanesi Ankara'nın Altındağ İlçesine bağlı Örnek Mahallesi'nde 9 Haziran 2021 tarihinde hizmet vermeye başlamıştır. Toplamda sadece bir personeli bulunmaktadır. Kütüphane henüz mesleki eğitim almış bir kütüphanecinin istihdam edilmediği görülmekte olup ciddi personel açığı olduğu anlaşılmaktadır.

Örnek Mahalle Kütüphanesi'nin kullanıcı, üye, kitap, ödünç verilen materyal ve kültürel etkinliklere katılan kişi sayılarında önemli oranda artışlar yaşandığı net olarak gözlenmektedir. Kültürel etkinlik sayısında değişim gözlenmezken sadece satın alınan kitap sayısında düşüş yaşandığı görülmektedir.

Kütüphanenin 2022 yılında kullanıcı sayısında yaklaşık %168, üye sayısında %88, kitap sayısında %15, ödünç verilen materyal sayısında %141, kültürel etkinliklere katılan kişi sayısında ise %206 oranında artış yaşanmıştır. Örnek Mahalle Kütüphanesi'ne ilişkin iki yıllık verilerde yaşanan artışlar kütüphane-kullanıcı etkileşimin boyutunu net olarak ortaya koymaktadır.

Kütüphanenin 2022 yılı verileri dikkate alındığından sadece bir personelin 1.741 kullanıcıdan ve 355 üyeden sorumlu olduğu görülmektedir. 2022 yılı itibariyle hizmet verilen mahalle nüfusunun yaklaşık %1,8'inin kütüphaneye üye olduğu anlaşılmaktadır. 2022 yılı nüfus verileri dikkate alındığından kişi başı 0.2 kitap düşmekle birlikte sayı standardın altındadır. Öte yandan üye başına yaklaşık 12 kitap düşmektedir. 2022 yılı verilerine göre üye başına yaklaşık beş materyal ödünç verildiği anlaşılmaktadır.

Örnek Mahalle Kütüphanesi'nde iki yıllık süreçte gerçekleştirilen toplam 12 sosyal-kültürel etkinliğe 187 kişi katılım göstermiştir. İki yıllık süreçte kütüphane tarafından gerçekleştirilen kültürel etkinliklere katılım ilçe nüfusuna oranla oldukça düşüktür. Etkinlikler katılımcı sayıları (n) ile birlikte tür bakımından; kitap okuma saati etkinliği (n=50), sinema gösterimi (n=47), birlikte okuyalım etkinliği (n=28), kütüphanemizi tanıyalım etkinliği (n=19), gezi (n=15), hikâye ve masal anlatımı etkinliği (n=12), gençlerimizi kitap ve kütüphane ile buluşturalım etkinliği (n=10) ve sazlı sözlü türkü hikâyeleri ve şiir okumaları etkinliği (n=6) gibi kategorilere ayrılmakta olup farklı kullanıcı gruplarıyla gerçekleştirilen kitap okuma saati ve sinema gösterimi etkinlikleri yoğun ilgi gören etkinliklerdir.

Örnek Mahalle Kütüphanesi'nin 2022 yılı verilerine göre 408 m² kullanım alanı, 54 kişilik oturma kapasitesi bulunmaktadır. Kütüphane kullanım alanı standardın altındadır.

Tablo 8

Gültepe Mahalle Kütüphanesi'nin 2021-2022 Yıllarına İlişkin Verileri

	2021	2022
Toplam Personel Sayısı	2	2
Mesleki Eğitim Almış Personel Sayısı	1	1
Kullanıcı Sayısı	2.991	9.574
Üye Sayısı	1.345	2.143
Kitap Sayısı	4.751	5.783
Satın Alınan Kitap Sayısı	4.751	609
Ödünç Verilen Materyal Sayısı	5.955	10.653
Kültürel Etkinlik Sayısı	4	3
Kültürel Etkinliklere Katılan Kişi Sayısı	35	46
Nüfus	22.486	21.914

Tablo 8'de Gültepe Mahalle Kütüphanesi'nin 2021-2022 yıllarına ait verileri sunulmaktadır. Gültepe Mahalle Kütüphanesi Ankara'nın Altındağ İlçesine bağlı Gültepe Mahallesi'nde 4 Ocak 2021 tarihinde hizmet vermeye başlamıştır. Kütüphanede her iki yılda da toplam iki personel görev yaparken çalışanlardan birinin mesleki eğitim almış kütüphaneci olduğu görülmektedir.

Gültepe Mahalle Kütüphanesi'nin hizmet vermeye başlamasının ardından kullanıcı, üye, kitap, ödünç verilen materyal ve kültürel etkinliklere katılan kişi sayılarında önemli oranda artışlar yaşandığı net olarak gözlenmektedir. Kültürel etkinlik ve satın alınan kitap sayısında ise düşüş yaşanmıştır.

Kütüphanenin 2022 yılında kullanıcı sayısında yaklaşık %220, üye sayısında %59, kitap sayısında %22, ödünç verilen materyal sayısında %79, kültürel etkinliklere katılan kişi sayısında ise %31 oranında artış yaşanmıştır. Gültepe Mahalle Kütüphanesi'ne ilişkin iki yıllık verilerde yaşanan artışlar kütüphane-kullanıcı etkileşiminin boyutunu net olarak ortaya koymaktadır.

Kütüphanenin 2022 verileri dikkate alındığında personel başına 4.787 kullanıcı ve yaklaşık 1.072 üye düşmektedir. 2022 yılı itibariyle hizmet verilen mahalle nüfusunun yaklaşık %10'unun kütüphaneye üye olduğu anlaşılmaktadır. 2022 yılı nüfus verileri ile düşünüldüğünde kişi başı yaklaşık 0.3 kitap düşmekle birlikte sayı standardın altındadır. Öte yandan, üye başına yaklaşık üç kitap düşmektedir. 2022 yılı verilerine göre üye başına yaklaşık beş materyal ödünç verildiği anlaşılmaktadır.

Gültepe Mahalle Kütüphanesi'nde iki yıllık süreçte gerçekleştirilen toplam 7 sosyal-kültürel etkinliğe 81 kişi katılım göstermiştir. İki yıllık süreçte kütüphane tarafından gerçekleştirilen kültürel etkinliklere katılım ilçe nüfusuna oranla oldukça düşüktür. Etkinlikler katılımcı sayıları (n) ile birlikte tür

bakımından; hikâye önlüğü etkinliği (n=35), anne çocuk okuma etkinliği (n=12), 1000 üye özel kutlama etkinliği (n=11), Millet Kütüphanesi gezisi (n=7), sessiz kitap etkinliği (n=6), okuma yarışması etkinliği (n=5) ve yazar sen olsan etkinliği (n=5) gibi kategorilere ayrılmakta olup hikâye önlüğü ve anne çocuk okuma etkinlikleri en fazla ilgi gören etkinliklerdir.

Gültepe Mahalle Kütüphanesi'nin 2022 yılı verilerine göre 506 m² kullanım alanı, 79 kişilik oturma kapasitesi bulunmaktadır. Kütüphane kullanım alanı standardın altındadır.

Tablo 9

Önder Kütüphanesi'nin 2021-2022 Yıllarına İlişkin Verileri

	2021	2022
Toplam Personel Sayısı	1	1
Mesleki Eğitim Almış Personel Sayısı	-	-
Kullanıcı Sayısı	1.209	3.284
Üye Sayısı	409	720
Kitap Sayısı	3.720	4.653
Satın Alınan Kitap Sayısı	3.660	1.924
Ödünç Verilen Materyal Sayısı	2.663	5.791
Kültürel Etkinlik Sayısı	8	30
Kültürel Etkinliklere Katılan Kişi Sayısı	81	413
Nüfus	1.684	1.770

Tablo 9'da Önder Kütüphanesi'nin 2021-2022 yılına ait verileri sunulmaktadır. Önder Kütüphanesi Ankara'nın Altındağ İlçesine bağlı Önder Mahallesi'nde 13 Nisan 2021 tarihinde gençlik merkezi içerisinde hizmet vermeye başlamıştır. Kütüphanede iki yıldır sadece bir personelin görev yaptığı görülmekte olup ciddi boyutta personel açığı olduğu anlaşılmaktadır.

Önder Kütüphanesi'nin ikinci hizmet yılında kullanıcı, üye, kitap, ödünç verilen materyal kültürel etkinlik ve kültürel etkinliklere katılan kişi sayılarında önemli oranda artışlar yaşandığı net olarak gözlenmektedir. Sadece satın alınan kitap sayısında düşüş yaşandığı tespit edilmiştir.

2022 yılında kütüphanenin kullanıcı sayısı yaklaşık %172 artarken, üye sayısında %76, kitap sayısında %25, ödünç verilen materyal sayısında %117, kültürel etkinlik sayısında %275, kültürel etkinliklere katılan kişi sayısında ise %410 oranında artış yaşanmıştır. Önder Kütüphanesi'ne ilişkin iki yıllık verilerde yaşanan artışlar kütüphane-kullanıcı etkileşimin boyutunu net olarak ortaya koymaktadır.

Kütüphanenin 2022 yılı verileri dikkate alındığında sadece bir personelin 3.284 kullanıcıdan ve 720 üyeden sorumlu olduğu görülmektedir. 2022 yılı itibarıyla hizmet verilen mahalle nüfusunun yaklaşık %41'inin kütüphaneye üye olduğu anlaşılmaktadır. 2022 yılı nüfus verileri ile düşünüldüğünde kişi başı yaklaşık üç kitap düşmekle birlikte sayı diğer kütüphanelere kıyasla oldukça iyi bir seviyeye işaret etmektedir. Bununla birlikte, üye başına yaklaşık yedi kitap düşmektedir. 2022 yılı verilerine göre üye başına yaklaşık sekiz materyal ödünç verildiği anlaşılmaktadır.

Önder Kütüphanesi'nde iki yıl içerisinde gerçekleştirilen toplam 38 sosyal-kültürel etkinliğe 494 kişi katılım göstermiştir. İki yıllık süreçte kütüphane tarafından gerçekleştirilen kültürel etkinliklere katılım ilçe nüfusuna oranla oldukça düşüktür. Etkinlikler katılımcı sayıları (n) ile birlikte tür bakımından; deneme sınavı (n=130), Kütüphane Haftası etkinlikleri (kitap parkuru, araç, çeşitli etkinlikler) (n=70), tiyatro gösterimi (n=50), konser (n=48), okuma etkinliği (n=36), kütüphane tanıtımı (oryantasyon) (n=31), söyleşi (n=23), ayın yazar ve şairini anma etkinliği (n=16), kayak merkezi gezisi (n=15), festival (n=15), kütüphanemizi tanıyalım kitabımızı okuyalım etkinliği (n=12), piknik (n=12), üniversite kazanan öğrenciler için kutlama etkinliği (n=12), üniversite tanıtım günleri gezisi (n=10), TYT öğrencilerine motivasyon kahvaltısı (n=10) ve kitap fuarı gezisi (n=4) gibi kategorilere ayrılmakta olup deneme sınavı ve Kütüphane Haftası etkinlikleri en yoğun ilgi gören etkinliklerdir.

Önder Kütüphanesi'nin 2022 yılı verilerine göre 405 m² kullanım alanı, 82 kişilik oturma kapasitesi bulunmaktadır. Kütüphane kullanım alanı standardın altındadır.

Tablo 10

Arif Nihat Asya Kütüphanesi'nin 2021-2022 Yıllarına İlişkin Verileri

	2021	2022
Toplam Personel Sayısı	4	5
Mesleki Eğitim Almış Personel Sayısı	-	-
Kullanıcı Sayısı	588	4.620
Üye Sayısı	750	1.259
Kitap Sayısı	4.150	5.588
Satın Alınan Kitap Sayısı	3.945	1.492
Ödünç Verilen Materyal Sayısı	2.950	6.876
Kültürel Etkinlik Sayısı	8	35
Kültürel Etkinliklere Katılan Kişi Sayısı	94	462
Nüfus	10.968	12.070

Tablo 10'da Arif Nihat Asya Kütüphanesi'nin 2021-2022 yıllarına ait verileri sunulmaktadır. Arif Nihat Asya Kütüphanesi Ankara'nın Altındağ İlçesine bağlı Feridun Çelik Mahallesi'nde 27 Temmuz 2021 tarihinde hizmet vermeye başlamıştır. Kütüphanenin toplam personel sayısında artış gözlenmesine karşın, kütüphanede mesleki eğitim almış kütüphaneci bulunmamaktadır.

Arif Nihat Asya Kütüphanesi'nin kullanıcı, üye, kitap, ödünç verilen materyal kültürel etkinlik ve kültürel etkinliklere katılan kişi sayılarında önemli oranda artışlar yaşandığı net olarak gözlenmektedir. Sadece satın alınan kitap sayısında düşüş yaşandığı görülmektedir.

Kütüphanenin 2022 yılında kullanıcı sayısında yaklaşık %686, üye sayısında %68, kitap sayısında %35, ödünç verilen materyal sayısında %133, kültürel etkinlik sayısında %337, kültürel etkinliklere katılan kişi sayısında ise %391 oranında artış yaşanmıştır. Arif Nihat Asya Kütüphanesi'ne ilişkin iki yıllık verilerde yaşanan artışlar kütüphane-kullanıcı etkileşimin boyutunu net olarak ortaya koymaktadır.

Kütüphanenin 2022 yılı verileri dikkate alındığında personel başına 924 kullanıcı ve yaklaşık 252 üye düşmektedir. 2022 yılı itibarıyla hizmet verilen mahalle nüfusunun %10,4'ünün kütüphaneye üye olduğu anlaşılmaktadır. 2022 yılı nüfus verileri ile düşünüldüğünde kişi başı yaklaşık iki kitap düşmektedir. Öte yandan, üye başına ise yaklaşık 0.2 kitap düşmektedir. 2022 yılı verilerine göre üye başına yaklaşık altı materyal ödünç verildiği anlaşılmaktadır.

Arif Nihat Asya Kütüphanesi'nde iki yıl içerisinde gerçekleştirilen toplam 43 sosyal-kültürel etkinliğe 556 kişi katılım göstermiştir. İki yıllık süreçte kütüphane tarafından gerçekleştirilen kültürel etkinliklere katılım ilçe nüfusuna oranla oldukça düşüktür. Etkinlikler katılımcı sayıları (n) ile birlikte tür bakımından; kitap okuma etkinliği (n=57), festival (n=55), karnemi kütüphanede kutluyorum (n=42), kitap fuarı gezisi (n=37), kütüphane tanıtımı (oryantasyon) (n=33), TYT-AYT denemesi (n=32), piknik (n=28), bayrak temalı el işi etkinliği (n=22), 1 kahve 1 kitap etkinliği (n=21), akvaryum yapımı (n=20), şiir dinletisi (n=20), yüzme kursu eğitim programı (n=19), müzik dinletisi (n=18), hayalimdeki kitap kapak tasarımı (n=17), Çevre Koruma Haftası etkinlikleri (n=16), mutluluğu resmediyorum etkinliği (n=15), kütüphane haritası nerede oyunu (n=15), öyküm bir yaprak etkinliği (n=15), hayalimdeki kütüphaneyi çiziyorum etkinliği (n=15), sinema etkinliği (n=14), tiyatro (n=14), gezi (n=8), üniversite tanıtım günleri (n=5), seminer (n=5), rehberlik (n=4), konser (n=3), yazar anma günü (n=3), üniversiteyi kazanan öğrenciler kutlama programı (n=2) ve söyleşi (n=1) gibi kategorilere ayrılmakta olup kitap okuma ve karnemi kütüphanede kutluyorum etkinlikleri en yoğun ilgi gören etkinliklerdir.

Arif Nihat Asya Kütüphanesi'nin 2022 yılı verilerine göre 705 m² kullanım alanı, 76 kişilik oturma kapasitesi bulunmaktadır. Kütüphane kullanım alanı standardın altındadır.

Tablo 11

Cemil Meriç Kütüphanesi'nin 2021-2022 Yıllarına İlişkin Verileri

	2021	2022
Toplam Personel Sayısı	2	3
Mesleki Eğitim Almış Personel Sayısı	-	-
Kullanıcı Sayısı	309	3.762
Üye Sayısı	212	512
Kitap Sayısı	641	847
Satın Alınan Kitap Sayısı	2.009	847
Ödünç Verilen Materyal Sayısı	575	3.108
Kültürel Etkinlik Sayısı	1	7
Kültürel Etkinliklere Katılan Kişi Sayısı	45	225
Nüfus	12.452	12.874

Tablo 11'de Cemil Meriç Kütüphanesi'nin 2021-2022 yıllarına ait verileri sunulmaktadır. Cemil Meriç Kütüphanesi Ankara'nın Altındağ İlçesine bağlı Doğan-tepe Mahallesi'nde 5 Ekim 2021 tarihinde hizmet vermeye başlamıştır. İki yılda toplam personel sayısında artış olduğu ancak kütüphanede henüz mesleki eğitim almış kütüphaneci istihdamı sağlanmadığı görülmektedir.

Cemil Meriç Kütüphanesi'nin kullanıcı, üye, kitap, ödünç verilen materyal kültürel etkinlik ve kültürel etkinliklere katılan kişi sayılarında önemli oranda artışlar yaşandığı net olarak gözlenmektedir. Sadece satın alınan kitap sayısında düşüş yaşandığı görülmektedir.

Kütüphanenin 2022 yılında kullanıcı sayısında yaklaşık %1.117, üye sayısında %141, kitap sayısında %32, ödünç verilen materyal sayısında %440, kültürel etkinlik sayısında %600, kültürel etkinliklere katılan kişi sayısında ise %400 oranında artış yaşanmıştır. Cemil Meriç Kütüphanesi'ne ilişkin iki yıllık verilerde yaşanan artışlar kütüphane-kullanıcı etkileşiminin boyutunu net olarak ortaya koymaktadır.

Kütüphanenin 2022 yılı verileri dikkate alındığında personel başına 1.254 kullanıcı ve yaklaşık 171 üye düşmektedir. 2022 yılı itibarıyla hizmet verilen mahalle nüfusunun %4'ünün kütüphaneye üye olduğu anlaşılmaktadır. 2022 yılı nüfus verileri ile düşünüldüğünde kişi başı yaklaşık 0.1 kitap düşmekte olup sayı standardın oldukça altındadır. Bununla beraber üye başına yaklaşık iki kitap düşmektedir. 2022 yılı verilerine göre üye başına yaklaşık altı materyal ödünç verildiği anlaşılmaktadır.

Cemil Meriç Kütüphanesi'nde iki yıl içerisinde gerçekleştirilen toplam 8 sosyal-kültürel etkinliğe 270 kişi katılım göstermiştir. İki yıllık süreçte kütüphane tarafından gerçekleştirilen kültürel etkinliklere katılım ilçe nüfusuna oranla oldukça düşüktür. Etkinlikler katılımcı sayıları (n) ile birlikte tür bakımından; gezelim tanıyalım okuyalım etkinliği (n=115), kütüphane tanıtımı (oryantasyon) ve araç yapım etkinliği (n=45), konser (n=40), altın gençler altın mekânda buluşması (n=30), origami (n=15), tiyatro gösterimi (n=15) ve yüzme eğitimi (n=10) gibi kategorilere ayrılmakta olup okuma ve kütüphane tanıtım etkinlikleri en yoğun ilgi gören etkinliklerdir.

Cemil Meriç Kütüphanesi'nin 2022 yılı verilerine göre 1.183 m² kullanım alanı, 75 kişilik oturma kapasitesi bulunmaktadır. Kütüphane kullanım alanı neredeyse standardı sağlamaktadır.

Tablo 12

Aydınlıkevler Kütüphanesinin 2022 Yılına İlişkin Verileri

	2022
Toplam Personel Sayısı	6
Mesleki Eğitim Almış Personel Sayısı	-
Kullanıcı Sayısı	15.421
Üye Sayısı	1.521
Kitap Sayısı	6.775
Satın Alınan Kitap Sayısı	9.769
Ödünç Verilen Materyal Sayısı	4.694
Kültürel Etkinlik Sayısı	4
Kültürel Etkinliklere Katılan Kişi Sayısı	45
Nüfus	25.111

Tablo 12’de Aydınlikevler Kütüphanesi’nin 2022 yılına ait verileri sunulmaktadır. Aydınlikevler Kütüphanesi Ankara’nın Altındağ İlçesine bağlı Aldınlikevler Mahallesi’nde 5 Nisan 2022 tarihinde hizmet vermeye başlamıştır. 2022 yılında kütüphanede toplam altı personel görev yapmakta olup mesleki eğitim almış personel bulunmamaktadır.

Kütüphanenin kullanıcı sayısı 15.421, üye sayısı ise 1.521’dir. Toplam üye sayısı mahalle nüfusunun %6’sına karşılık gelmektedir. Toplam kitap sayısı 6.775 olup mahalle nüfusu dikkate alındığında kişi başı yaklaşık 0.3 kitap düşmektedir. Satın alınan kitap sayısı¹¹ da dikkat çekicidir. Üye bazında değerlendirildiğinde, üye başına yaklaşık beş kitap düşmektedir. Ödünç verilen materyal sayısı 4.694 olup üye başına yaklaşık üç materyal ödünç verilmiştir.

Aydınlikevler Kütüphanesinde 2022 yılı itibari ile gerçekleştirilen toplam 4 sosyal-kültürel etkinliğe 45 kişi katılım göstermiştir. 2022 yılında kütüphane tarafından gerçekleştirilen kültürel etkinliklere katılım ilçe nüfusuna oranla oldukça düşüktür. Etkinlikler katılımcı sayıları (n) ile birlikte tür bakımından; konser (n=14), tiyatro (n=8), kamp (n=8) ve kitap ayrıacı yapma etkinliği gibi kategorilere ayrılmakta olup konser etkinliği en fazla talep gören etkinlik olarak dikkat çekmektedir. Kütüphane ile ilgili veriler değerlendirilirken kütüphanenin 2022 yılı sonuna doğru açıldığı ve verilerin yaklaşık dokuz aylık veriler olduğu göz ardı edilmemelidir.

Aydınlikevler Kütüphanesinin 2022 yılı verilerine göre 1.681 m² kullanım alanı, 352 kişilik oturma kapasitesi bulunmaktadır. Kütüphane kullanım alanı standardın üzerindedir.

Tablo 13

Karacaören Kütüphanesi’nin 2022 Yılına İlişkin Verileri

	2022
Toplam Personel Sayısı	3
Mesleki Eğitim Almış Personel Sayısı	-
Kullanıcı Sayısı	1.385
Üye Sayısı	13
Kitap Sayısı	1.028
Satın Alınan Kitap Sayısı	3.345
Ödünç Verilen Materyal Sayısı	29
Kültürel Etkinlik Sayısı	10
Kültürel Etkinliklere Katılan Kişi Sayısı	134
Nüfus	8.999

Tablo 13’te Karacaören Kütüphanesi’nin 2022 yılına ait verileri sunulmaktadır. Karacaören Kütüphanesi Ankara’nın Altındağ İlçesine bağlı Karacaören Mahallesi’nde 1 Ekim 2022 tarihinde hizmet vermeye başlamıştır. Kütüphanede toplam üç personel görev yapmakta olup mesleki eğitim almış personel henüz bulunmamaktadır.

Kütüphanenin kullanıcı sayısı 1.385, üye sayısı ise 13’tür. Toplam üye sayısı mahalle nüfusunun %0,1’ine karşılık gelmektedir. Toplam kitap sayısı 1.028 olup mahalle nüfusu dikkate alındığında kişi başı yaklaşık 0.1 kitap düşmektedir. Üye bazında değerlendirildiğinde, üye başına yaklaşık 79 kitap düşmektedir. Ödünç verilen materyal sayısı 29 olup üye başına yaklaşık iki materyal ödünç verilmiştir.

Karacaören Kütüphanesi’nde 2022 yılında gerçekleştirilen toplam 10 sosyal-kültürel etkinliğe 134 kişi katılım göstermiştir. 2022 yılında kütüphane tarafından gerçekleştirilen kültürel etkinliklere katılım ilçe nüfusu oranla oldukça düşüktür. Etkinlikler katılımcı sayıları (n) ile birlikte tür bakımından; kütüphane tanıtımı (oryantasyon) (n=28), kitap ayrıacı etkinliği (n=25), çocuklarla kütüphane kaynaşması etkinliği (n=20), okuma ve anlatma etkinliği (n=20), yazarları öğreniyorum etkinliği (n=18), YKS-LGS deneme çözümü (n=13) ve yarışma (n=10) gibi kategorilere ayrılmakta olup kütüphane tanıtımı ve kitap ayrıacı yapma etkinlikleri en yoğun ilgi gören etkinliklerdir. Kütüphane ile ilgili veriler değerlendirilirken kütüphanenin 2022 yılı sonuna doğru açıldığı ve verilerin yaklaşık üç aylık veriler olduğu göz ardı edilmemelidir.

¹¹ Satın alınmış olan 9.769 kaynağın 2.994’ü henüz teknik işlemlerden geçirilerek rafa yerleştirilmemiştir.

Karacaören Kütüphanesi'nin 2022 yılı verilerine göre 476 m² kullanım alanı, 84 kişilik oturma kapasitesi bulunmaktadır. Kütüphane kullanım alanı standardın altındadır.

Tablo 14

Bebek Kütüphanesi'nin 2022 Yılına İlişkin Verileri

	2022
Toplam Personel Sayısı	3
Mesleki Eğitim Almış Personel Sayısı	1
Kullanıcı Sayısı	10.698
Üye Sayısı	3.619
Kitap Sayısı	4.149
Satın Alınan Kitap Sayısı	1.210
Ödünç Verilen Materyal Sayısı	11.969
Kültürel Etkinlik Sayısı	153
Kültürel Etkinliklere Katılan Kişi Sayısı	4.284
Nüfus	84.152

Tablo 14'te Bebek Kütüphanesi'nin 2022 yılına ait verileri sunulmaktadır. Bebek Kütüphanesi Ankara'nın Altındağ İlçesine bağlı Karapürçek Mahallesi'nde 1 Ekim 2022 tarihinde bir personelle hizmet vermeye başlamıştır. Atamalar sonrası kütüphanede toplam üç personel görev yapmakta olup biri mesleki eğitim almış kütüphanecidir. Bunun yanında, kütüphanede bir çocuk gelişimci de görev yapmaktadır.

Kütüphanenin kullanıcı sayısı 10.698, üye sayısı ise 3.619'dur. Toplam üye sayısı mahalle nüfusunun %4,3'üne karşılık gelmektedir. Toplam kitap sayısı 4.149 olup mahalle nüfusu dikkate alındığında kişi başı yaklaşık 0.05 kitap düşmektedir. Elbette kütüphane materyalinin bebek ve çocuk kullanıcılara göre olduğu ve mahalle toplam nüfusunun tamamının bebek ve çocuklardan oluşmadığı gerçeği göz ardı edilmemelidir. Üye bazında değerlendirildiğinde, üye başına yaklaşık bir kitap düşmektedir. Ödünç verilen materyal sayısı 11.969 olup üye başına yaklaşık üç materyal ödünç verilmiştir.

Kütüphane içerisinde 0-3 yaşa özgü alanlar, duyu ve lego panoları, etkinliklerde kullanmak için ayna, kitap dezenfekte makinesi, masal atölyesi, çocukların kullanımı için tasarlanmış mini mutfak bulunmakta olup etkinliklere katılım için randevu alınması gerekmektedir. Ayrıca kütüphanede RFID (radyo frekansı ile tanımlama) teknolojisi yardımıyla kullanıcılar kaynakları kendi kendine ödünç alıp iade edebilmektedirler.

Bebek Kütüphanesi'nde 2022 yılında gerçekleştirilen toplam 153 sosyal-kültürel etkinliğe 4.284 kişi katılım göstermiştir. 2022 yılında kütüphane tarafından gerçekleştirilen kültürel etkinliklere katılım ilçe nüfusuna oranla oldukça düşüktür. Etkinlikler katılımcı sayıları (n) ile birlikte tür bakımından; nokta (n=66), bebek dokun öğren (n=62), kendi kitabım (n=54), mutlu eller iyilik, empati, doğru, yanlış (n=54), kütüphanemi keşfediyorum (n=40), bir sevgi masalı (n=40), sen de hayal edebilirsin (n=40), doldur boşalt aktarma, sabır, iş birliği (n=40), aynı - farklı -duyu çalışması (n=40), torbada ne var (n=40), yapraklarla oynuyoruz (n=40), empati kuralım (n=37), sessiz insanlar evi- kütüphane, kitap, sevgi, saygı- (n=37), yeşil balonun hikayesi (n=37), kardan adam ve çocuk (n=37), kitap hastanesi (n=36), çubuklarla şekiller karşılaştırma (n=36), aynadaki ben porte çizimi (n=36), yaprak perdeler sonbahar, örüntü (n=36), renkli hamurlar yapalım (n=36), her yer masmavi açık -koyu mavi, ton (n=36), arkadaşım kitap (n=36), ormanımı koruyorum (n=36), affetmek ne güzel (n=36), sert-yumuşak baskı çalışması (n=36), bu hayvanlar nerede yaşar (n=36), izle beni (n=36), kütüphane tavşanı (n=36), dönen tekerlekler (n=36), haydi! şimdi kızlar, şimdi de erkekler cinsiyet farkındalığı (n=36), meraklı baykuş taşıtları öğreniyor (n=36), kırkyama yapalım (n=36), çekime dayanamayan boyalar (n=36), bir dakika yerime geçer misin? (n=36), duygularım, mutlu, üzgün, kızgın, şaşkın (n=36), kırmızı dünyam (n=36), tanıyorum, tanıtıyorum aile ben kimim (n=36), açık-kapalı, eşleştirme, grüplama (n=36), en sevdiğim kitabım (n=36), meraklı tavşan- dokun takip et (n=33), arkadaşımın koluna girdim (n=33), şekillerle dünyamız (n=33), seviyorum sevmiyorum duygular (n=33), kütüphane bahçemi temizliyoruz (n=33), kavanozdaki boncuklar yön bulma etkinliği (n=33), kendi kitabım kitap günü (n=33), tuz seramiği (n=33), oyuncuğımı paylaşıyorum empati, paylaşma, kütüphane kuralları (n=33), nefes çalışması (n=33), akıl ve zekâ oyunları (n=33), arkeologlar iş başında (n=33), yardımlaşmak ne güzel (n=33), ağaçlar kâğıt, kâğıtlar çöp olmasın (n=33), hangi mevsimde doğdum (n=33), yüz yüz dayanışma oyunu (n=33), minik sayılar (n=33), bil bakalım hangi

meyve (n=33), misket yuvarlama, sıralama (n=33), farklı yüzler (n=31), cee eee haydi beni bul (n=31), sulu boya fırçaları (n=31), tohumlar doğaya yetiştirme süreci (n=31), taş boyama (n=31), sağlıklı beslenelim (n=31), kurabiye yapıyoruz iş birliği (n=31), kütüphanede nasıl davranalım? (n=31), hayvanları tanıyalım/ köpekler (n=31), bir (1) avına çıkıyorum (n=31), siyah beyaz (n=30), eğlenceli renkler (n=30), yeşil renkli bir gün (n=28), merhaba arkadaşım (n=18), el sık selam ver ve koş (n=18), dünya çocuklarının oyunları (n=18), mevsimler (n=18) ve vücudumu tanıyorum (n=18) gibi kategorilere ayrılmakta olup geniş bir kategori yelpazesi olduğu anlaşılmaktadır. Kütüphane ile ilgili veriler değerlendirilirken kütüphanenin 2022 yılı sonuna doğru açıldığı ve verilerin yaklaşık üç aylık veriler olduğu göz ardı edilmemelidir.

Bebek Kütüphanesi'nin 2022 yılı verilerine göre 510 m² kullanım alanı, 95 kişilik oturma kapasitesi bulunmaktadır. Kütüphane kullanım alanı standardın altındadır.

Tablo 15

Battalgazi Kütüphanesi'nin 2022 Yılına İlişkin Verileri

	2022
Toplam Personel Sayısı	2
Mesleki Eğitim Almış Personel Sayısı	-
Kullanıcı Sayısı	3.372
Üye Sayısı	435
Kitap Sayısı	1.308
Satın Alınan Kitap Sayısı	11.000
Ödünç Verilen Materyal Sayısı	1.259
Kültürel Etkinlik Sayısı	-
Kültürel Etkinliklere Katılan Kişi Sayısı	-
Nüfus	35.241

Tablo 15'te Battalgazi Kütüphanesi'nin 2022 yılına ait verileri sunulmaktadır. Battalgazi Kütüphanesi Ankara'nın Altındağ İlçesine bağlı Battalgazi Mahallesi'nde 20 Eylül 2022 tarihinde toplam iki personelle hizmet vermeye başlamıştır. Kütüphanede iki personel görev yaparken henüz mesleki eğitim almış kütüphaneci istihdam edilmediği görülmektedir.

Kütüphanenin kullanıcı sayısı 3.372, üye sayısı ise 435'tir. Toplam üye sayısı mahalle nüfusunun %1,2'sine karşılık gelmektedir. Kullanıma hazır toplam kitap sayısı 1.308¹² olup mahalle nüfusu dikkate alındığında kişi başı yaklaşık 0.04 kitap düşmektedir. Üye bazında değerlendirildiğinde, üye başına yaklaşık üç kitap düşmektedir. Ödünç verilen materyal sayısı 1.259 olup üye başına yaklaşık üç materyal ödünç verilmiştir.

Battalgazi Kütüphanesi'nde 2022 yılı itibariyle açılış çalışmalarını devam ettirdiğinden herhangi bir sosyal-kültürel etkinlik gerçekleştirilmemiştir. Kütüphane ile ilgili veriler değerlendirilirken kütüphanenin 2022 yılı sonuna doğru açıldığı ve verilerin yaklaşık dört aylık veriler olduğu göz ardı edilmemelidir.

Battalgazi Kütüphanesi'nin 2022 yılı verilerine göre 900 m² kullanım alanı, 96 kişilik oturma kapasitesi bulunmaktadır. Kütüphane kullanım alanı standardın altındadır.

Tablo 16

Ankara Altındağ Belediyesi Kütüphanelerinin Dört Yıllık Genel Durumuna İlişkin Veriler

	2019	2020	2021	2022
Toplam Kütüphane Sayısı	2	2	10	14
Toplam Personel Sayısı	17	14	60	67
Mesleki Eğitim Almış Personel Sayısı	4	2	21	13
Kullanıcı Sayısı	42.924	55.163	54.837	330.404
Üye Sayısı	2.900	8.081	15.883	40.649
Kitap Sayısı	5.930	14.198	59.524	130.439
Satın Alınan Kitap Sayısı	12.986	6.654	34.282	52.088
Ödünç Verilen Materyal Sayısı	-	24.000	86.223	186.635
Kültürel Etkinlik Sayısı	2	15	112	497
Kültürel Etkinliklere Katılan Kişi Sayısı	50	395	2.394	16.983

¹² Toplamda 11.000 kaynak mevcut olup sadece 1.308 tanesini henüz kataloglanmıştır.

Tablo 16’da Ankara Altındağ Belediyesine bağlı kütüphanelere ilişkin dört yıllık veriler sunulmaktadır. 2019 ve 2020 yıllarında Altındağ Belediyesi bünyesinde sadece Karapürçek ve Ali Ersoy Mahallesi Kütüphaneleri aktif olarak hizmet vermektedir. 2021 yılına gelindiğinde, Karapürçek ve Ali Ersoy Mahallesi Kütüphanelerine ek olarak İstiklal, Altın Mekan, Yıldıztepe, Örnek, Gültepe, Önder, Arif Nihat Asya ve Cemil Meriç Kütüphaneleri de hizmet vermeye başlamıştır. 2022 yılı itibarıyla Aydınlikövrler, Karacaören, Battalgazi ve Bebek Kütüphanesi’nin açılmasıyla Belediyeye bağlı aktif olarak hizmet veren kütüphane sayısı 14’e yükselmiştir. Belediyeye bağlı kütüphane sayısında yaşanan artış, Altındağ Belediyesi’nin kütüphanelere ve kütüphanecilik mesleğine bakış açısını net olarak ortaya koymakta olup ileriye dönük olumlu bir izlenim yaratmaktadır. 2019 yılından 2022 yılına kadar dört yıllık süreçte gerçekleşen %600’lük kütüphane artış oranı ise ayrıca dikkat çekmektedir.

Altındağ Belediyesi kütüphanelerinde 2019 yılında toplam 17 kütüphane personeli görev yaparken bu sayı 2022 yılında %294’lük artışla 67 olmuştur. Toplam personel sayısı içerisinde bulunan mesleki eğitim almış personel sayısı da dört yıllık süreçte %225 oranında artış göstererek dört kişiden 13 kişiye yükselmiştir. Personel sayısında dört yıllık süreçte gözlenen artış oranı Altındağ Belediyesi kütüphaneleri açısından olumlu bir gelişme olarak değerlendirilmektedir.

Altındağ Belediyesi kütüphanelerinde 2019 yılında toplam kullanıcı sayısı 42.924’tür. Dört yıllık süreçte bu sayı %670 oranında artışla 330.404’e yükselmiştir. Kullanıcı sayısı ile üye sayısında ciddi oranda artış yaşandığı gözlenmektedir. 2019 yılında 2.900 olan üye sayısı %1.302’lik artışla 2022 yılında 40.649’a yükselmiştir. Artan kullanıcı ve üye sayıları Altındağ Belediyesi kütüphanelerinin toplumla olan bağının gücünü göstermekte olup belediye kütüphanelerinin işlevselliği, gerekliliği ve etkisi konusunda ileriye dönük ipuçları vermektedir.

Altındağ Belediyesi kütüphanelerinde 2019 yılında toplam 5.930 kitap bulunurken bu sayı 2022 yılında 22 kat artışla 130.439’a yükselmiştir. Bununla birlikte satın alınan toplam kitap sayısında da önemli artış yaşandığı gözlenmektedir. 2019 yılında 12.986 kitap satın alınmışken bu sayı 2022 yılında %301’lik artışla 52.088’e yükselmiştir. Bununla beraber, ödünç verilen materyal sayısında da 2020 yılından 2022 yılına gelindiğinde ciddi bir artış yaşandığı gözlenmektedir. 2019 yılında iki kütüphane henüz yeni kurulmuş olduğundan ödünç verilen materyallere ilişkin herhangi bir veri bulunmamakta olup 2020 yılında 24.000 olan ödünç verilen materyal sayısı 2022 yılına gelindiğinde %678’lik artışla 186.635 olmuştur. Toplam kitap sayısında, satın alınan kitap sayısında ve ödünç verilen materyal sayısında gözlenen artış oranları da yine Altındağ Belediyesi kütüphanelerinin toplumla olan iletişiminin ve ilişkisinin boyutunu ortaya koymaktadır.

Altındağ Belediyesi kütüphanelerinde dört yıllık süreçte gerçekleştirilen sosyo-kültürel etkinlikler ve bu etkinliklere ilişkin katılımcı sayılarının da önemli oranlarda arttığı gözlenmektedir. 2019 yılında sadece iki etkinlik düzenlenirken bu sayı 2022 yılında 497’ye yükselmiştir. 2019 yılında sadece 50 kişi etkinliklere katılım göstermişken bu sayı 2022 yılında yaklaşık 339 kat artışla 16.983’e yükselmiştir. Etkinlik ve katılımcı sayılarındaki artış da yine Altındağ Belediyesi kütüphanelerinin toplumla olan ilişkisinin boyutunu gösteren somut göstergeler olarak dikkat çekmektedir.

Belediye kütüphaneciliği kuşkusuz yakın gelecekte üzerinde daha çok yazılıp konuşulacak bir girişime dönüşecektir. Bunun sinyallerini yukarıda değerlendirilen sayısal verilerden anlamak mümkün olduğu gibi aşağıda, Tablo 17’de yer alan verilere bakarak da anlamak mümkündür. Tablo 17’de Altındağ Belediyesi kütüphanelerinin dört yıllık hizmet geçmişlerinde ortaya koyduğu etkinliklere ve katılımcı sayılarına değinilmekte ve belediye kütüphanelerinin bilgi toplumunun bütünleyici bir parçası olabileceğinin somut verileri sunulmaktadır.

Tablo 17

Ankara Altındağ Belediyesi Kütüphanelerinde Gerçekleştirilen Sosyal ve Kültürel Etkinlikler

Sosyal ve kültürel hizmetler	Katılımcı sayısı (n)	Katılımcı sayısı (n)	
Bebeklere yönelik kütüphane etkinlikleri	4.284	Kil etkinliği	40
Kutlama programları	1.346	Kariyer danışmanlığı hizmeti	40
Söyleşi (yazar, kütüphane vb.)	1.291	Mesleki tanıtım rehberliği	36
Kütüphane tanıtımı (oryantasyon)	1.262	İlkokul öğrencileri yaz tatili bahçe etkinliği	35
Okuma etkinliği	1.125	Ebru Sanatı etkinliği	35
Deneme sınavı/soru çözümü	1.091	Yarışma (gençlerle kitap dizim yarışması, kitabın nerede yarışması)	35
Gezi programları	907	Buz pateni	32
Konser	840	Bilim, fen ve teknoloji deneyleri	31
Tiyatro etkinliği	704	Satranç turnuvası	30
Film gösterimi	552	Kitabımın kapağını tasarlıyorum etkinliği	27
Üniversite tercih danışmanlığı hizmeti	485	Tatilde etüt	25
Gençlik kampı	443	Stajyer programı	25
Yazar okuyucu buluşması	440	Ellerimizle konuştuğumuz bir dilimiz olsun etkinliği	25
Sergi	435	Kitap tahlili	24
Yeni medya günleri etkinliği	420	Akvaryum yapımı	20
Seminer	402	Bilgisayarlı robotik kodlama	18
Piknik	369	Müzik dinletisi	18
Kütüphane etkinlikleri	339	Çocuklarla yazarları öğreniyorum etkinliği	18
Sinema saati (aile sinema saati)	328	Kitap hastanesi	14
Origami etkinliği	308	Koro (sporcu gençler söylüyor)	14
Altın Fesht etkinlikleri	227	Doğadan malzeme topluyor resim yapıyoruz etkinliği	14
Somut olmayan kültürel mirasa yönelik etkinlikler	163	Foto-deyim etkinliği	13
Atölyeler	156	Müzedan kaçan tablolar değerlendirme etkinliği	12
Anma programı (yazar, şair)	151	Kullanıcılarla ayın yazarı pano hazırlığı	10
Hediye töreni	148	Çiğköfte etkinliği	8
Motivasyon etkinliği (sınav öncesi ve sonrası)	119	Üniversiteyi kazanan öğrencilerle röportaj	5
Masal saati	118	Sessiz insanlar evi okul öncesi çocuklar etkinliği	5
Kitabın yayın yolculuğu etkinliği	100	Meddah gösterisi	1
Rehberlik ve bireysel rehberlik hizmeti	95		
İftar programı	90		
Maske ve araç yapma etkinliği	84		
Boyama etkinliği	82		
Kahvaltı etkinliği	56		
Havuz etkinliği	55		
Kayak etkinliği	50		
Mangala	50		
Yüzme kursu eğitim programı	49		
Projeler	48		
Toplam			19.822

Tablo 17’de Altındağ Belediyesi kütüphanelerinde hayata geçirilen sosyal-kültürel etkinlikler sıralanmaktadır¹³. 66 farklı türde ele alınabilecek hizmetlere dört yıllık süreçte toplam 19.822 kişinin katılım sağladığı görülmektedir. Tabloda ilk sırayı bebeklere yönelik etkinlikler almaktadır. Altındağ Bebek Kütüphanesi’nin etkinliği ve toplumla olan bütünleşmesinin tartışmaya kapalı bir konu olduğu anlaşılmaktadır. 2022 Ekim ayında açılmış bir kütüphanenin çok sayıda etkinlikle kısa sürede 4.284 katılımcıya erişmiş olması başlı başına

¹³ **Kutlama programları:** Kütüphane Haftası, üniversiteyi kazanan öğrencilerle kutlama, bayram kutlaması, Yaşlılar Haftası, YKS sonrası kutlama, 1.000 üye özel kutlama, yerli malı kutlaması, 19 Mayıs Atatürk’ü Anma ve Gençlik ve Spor Bayramı, Dünya Öykü Günü, Dünya Gençlik Günü, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü, Yunus Emre ve Türkçe Yılı, Türkiye Çevre Haftası

Okuma etkinliği: Etkileşimli kitap okuma, anne-çocuk, okuma yarışması, sazlı sözlü türkü hikâyeleri ve şiir okumaları, birlikte okuma

Deneme sınavı/soru çözümü: LGS, TYT, AYT, YKS

Gezi programları: TBMM, kütüphane, müze, matbaa, kitap fuarı, üniversite tanıtım günleri, Trabzon Günleri tanıtım

Sergi: Resim, çağdaş sanatlar, ailecek okuyoruz

Seminer: Sınav kaygısı ve stres yönetimi, teknolojiyi doğru kullanma, avucumdaki kelebek

Kütüphane etkinlikleri: Hayalimdeki kütüphane etkinliği, kendi kütüphanemi kuruyorum etkinliği, binamı kütüphaneye taşıyorum etkinliği, kütüphanemizi tanıyalım, gençlerimizi kitap ve kütüphane ile buluşturalım etkinliği, karnemi kütüphanede kutluyorum, kütüphaneyi çiziyorum, kütüphane kaynaşması, drama, oyun

Somut olmayan kültürel mirasa yönelik etkinlikler: Çeşitli resim, masal saati, el sanatları vb.

Atölyeler: Bileklik tasarımı atölyesi, empati atölyesi, seramik hamur atölyesi, hikâye önlüğü etkinliği

Hediye töreni: Kitap, araç, şiir günü kartı, en’lere sertifika vb.

Boyama etkinliği: Kokulu taş, kozalak boyama, mutluluğu resmediyorum

Projeler: TÜBİTAK- Türkiye Kitap Paylaşım Projesi- Dil Gelişim Değerlendirme, Millet Bahçesi sıfır atık projesi, TÜBİTAK kitap paylaşımı projesi

bir başarı olarak nitelendirilebilir. Bu etkinlikleri; kutlama programları, söyleşiler, tanıtımlar, okuma etkinlikleri, deneme sınavı çözümleri vb. etkinlikler izlemektedir. Etkinlik türü bakımından oldukça geniş bir yelpazede hizmet üretildiği anlaşılmakta olup bu durum belediye kütüphaneciliğinin bir gereği olarak da yorumlanmaktadır.

Hizmet türleri ve toplam katılımcı sayıları dikkate alındığında, Altındağ Belediyesi kütüphanelerinin bağlı buldukları bölgeler ve bölge halkı ile iletişimi ve etkileşimi net olarak anlaşılmaktadır. Dört yıllık süreçte Altındağ Belediyesi kütüphanelerinin toplumun farklı ihtiyaçlarına farklı türde sosyo-kültürel hizmetlerle karşılık verebildiği, bu sayede belediye kütüphaneciliği anlayışının gelişmesine katkı sağladığı söylenebilir. 2019 yılından 2022 yılına doğru artış gösteren veriler Altındağ Belediyesi kütüphanelerinin belediye kütüphaneciliğindeki yerini de gösterir niteliktedir. Gerek temel unsurlar (personel, kullanıcı, derme) gerekse kültürel etkinlikler ve katılımcı sayıları açısından dört yıllık süreçte gözlenen artış oranlarının göz ardı edilmemesi, aksine ciddiye alınarak bundan sonrası için daha somut ve süreci destekleyici, iyileştirici girişimlerde bulunulması gerekmektedir. Belediye kütüphaneleri ve kütüphaneciliği Türkiye’de hızla gelişmekte olup yakın gelecekte adından çok daha fazla ve farklı şekillerde söz ettirecek, Türk halk kütüphaneciliği anlayışının da değişimine ve gelişimine katkı sağlayacaktır. Bu araştırmanın sonuç ve önerileri ise söz konusu değişim ve gelişim sürecinin isabetini artırmak adına önem taşımaktadır. Öyle ki, ortaya çıkan sonuçlar ekseninde geliştirilen her bir öneri belediye kütüphaneleri ve kütüphaneciliğinin geleceği için de önem taşımaktadır.

5. Sonuç ve Öneriler

Altındağ Belediyesi’ne bağlı 14 belediye kütüphanesinin 2019-2022 yılları arasındaki personel, koleksiyon, kullanıcı, bina, kültürel etkinlik unsurlarına ilişkin verilerinin değerlendirildiği araştırma kapsamında elde edilen sonuçlar ve sonuçlar ekseninde belediye kütüphanelerinin geleceğine yön verebilmek adına geliştirilen öneriler aşağıda sıralanmaktadır.

Araştırma kapsamında elde edilen sonuçlar;

- Altındağ sınırları içerisinde bulunan toplam 26 mahallenin 13’ünde 2022 yılı itibariyle kütüphane bulunmamaktadır.
- Mevcut kütüphanelerin ikisi 2019 yılından, sekizi 2021 yılından itibaren hizmet verirken dört kütüphane ise 2022 yılında kurulmuştur.
- Karapürçek Mahallesi Kütüphanesi’nde dört yılda ortalama altı personel çalışmakta olup sadece 2021 yılında mesleki eğitim almış kütüphaneci istihdam edilmemiştir. Kullanıcı sayısı hemen her yıl artış göstermiştir. Üye sayısında yıllara göre dalgalanmalar yaşanmıştır. Koleksiyonda her yıl artış yaşanmıştır. Ödünç verilen materyal sayısı her yıl artmıştır.
- Ali Ersoy Mahallesi Kütüphanesi’nde dört yılda ortalama 11 personel çalışmakta olup her yıl mesleki eğitim almış kütüphaneci istihdam edilmiştir. Kullanıcı sayısı hemen her yıl üye sayısı ise her yıl artış göstermiştir. Koleksiyonda her yıl artış yaşanmıştır. Ödünç verilen materyal sayısı her yıl artmıştır.
- İstiklal Kütüphanesi’nin toplam personel, mesleki eğitim almış personel, kullanıcı, üye, kitap, ödünç verilen materyal, kültürel etkinlik ve katılımcı sayısı iki yıllık süreçte artış göstermiştir.
- Altın Mekan Kütüphanesi’nin toplam personel ve mesleki eğitim almış personel sayısı iki yıllık süreçte azalmıştır. Kullanıcı, üye, kitap, ödünç verilen materyal sayısı artış göstermiştir.
- Yıldıztepe Kütüphanesi’nin toplam personel ve mesleki eğitim almış personel sayısı iki yıllık süreçte değişmemiştir. Kullanıcı, üye, kitap, ödünç verilen materyal, kültürel etkinlik ve katılımcı sayısı artış göstermiştir.
- Örnek Mahalle Kütüphanesi’nin toplam personel sayısı değişmemiş olsa da düşüktür. Kütüphanede mesleki eğitim almış personel istihdam edilmemiştir. Kullanıcı, üye, kitap ve

ödünç verilen materyal ve kültürel etkinliklere katılan kişi sayısı artış gösterirken kültürel etkinlik sayısı sabit kalmıştır.

- Gültepe Mahalle Kütüphanesi'nin toplam personel ve mesleki eğitim almış personel sayısı iki yıllık süreçte değişmemiştir. Kullanıcı, üye, kitap, ödünç verilen materyal ve etkinliklere katılan kişi sayısı artış gösterirken kültürel etkinlik sayısı azalmıştır.
- Önder Kütüphanesi'nin toplam personel sayısı değişmemiş olsa da düşüktür. Kütüphanede mesleki eğitim almış personel istihdam edilmemiştir. Kullanıcı, üye, kitap, ödünç verilen materyal, kültürel etkinlik ve katılımcı sayısı artış göstermiştir.
- Arif Nihat Asya Kütüphanesi'nin toplam personel sayısı iki yıllık süreçte artış gösterirken kütüphanede mesleki eğitim almış kütüphaneci istihdam edilmemiştir. Kullanıcı, üye, kitap, ödünç verilen materyal, kültürel etkinlik ve etkinliklere katılan kişi sayısı artış göstermiştir. Cemil Meriç Kütüphanesi'nin toplam personel sayısı iki yıllık süreçte artış gösterirken kütüphanede mesleki eğitim almış kütüphaneci istihdam edilmemiştir. Kullanıcı, üye, kitap, ödünç verilen materyal, kültürel etkinlik ve etkinliklere katılan kişi sayısı artış göstermiştir.
- Aydınlikevler Kütüphanesi'nin toplam personel sayısı olumlu bir izlenim yaratırken kütüphanede mesleki eğitim almış kütüphaneci istihdam edilmemiştir.
- Karacaören Kütüphanesi'nin toplam personel sayısı olumlu bir izlenim yaratırken kütüphanede mesleki eğitim almış kütüphaneci istihdam edilmemiştir.
- Bebek Kütüphanesi'nin toplam personel ve mesleki eğitim almış personel sayısı olumlu bir izlenim yaratmaktadır. Kütüphane tarafından çok sayıda ve farklı içerikte etkinlik gerçekleştirilmiş olup bir yıllık katılımcı sayısı oldukça yüksektir.
- Battalgazi Kütüphanesi'nin toplam personel sayısı olumlu bir izlenim yaratırken kütüphanede mesleki eğitim almış kütüphaneci istihdam edilmemiştir.
- Mahalle nüfusunun kütüphaneye üye olma oranı Ali Ersoy Mahallesi Kütüphanesi, Önder Kütüphanesi ve Altın Mekan Kütüphanesi haricinde oldukça düşüktür.
- Kişi başı kitap sayısı Önder Kütüphanesi haricindeki tüm kütüphanelerde standardın (oldukça) altındadır.
- Yedi kütüphanede mesleki eğitim almış kütüphaneci istihdam edilmemiştir. Bu kütüphanelerin dördü 2021, üçü ise 2022 yılında kurulmuştur.
- Altındağ Belediyesi kütüphaneleri tarafından gerçekleştirilen etkinlikler tür ve sayı bakımından dikkat çekmektedir. Özellikle Bebek Kütüphanesi etkinlikleri katılım oldukça yoğunken kutlama, söyleşi, kütüphane tanıtımı, okuma etkinliği ve deneme sınavı çözümü gibi etkinliklere de oldukça yüksek düzeyde katılım sağlanmıştır.
- 2022 yılın verilerine göre İstiklal Kütüphanesi 5.500 m² kullanım alanı ile ilk sırada yer alırken Yıldıztepe Kütüphanesi 400 m² kullanım alanı ile son sırada yer almaktadır.
- İstiklal, Aydınlikevler ve Altın Mekan Kütüphaneleri haricinde Altındağ Belediyesi kütüphanelerinin birçoğu kullanım alanı standardını sağlayamamaktadır.
- 2022 yılı verilerine göre Altın Mekan Kütüphanesi 433 kişilik oturma kapasitesi ile ilk sırada yer alırken Örnek Mahalle Kütüphanesi 54 kişilik oturma kapasitesi ile son sırada yer almaktadır.
- Altındağ Belediyesi kütüphanelerinin dört yıllık verileri genel olarak değerlendirildiğinde, kullanıcı, üye, kitap, satın alınan materyal, ödünç verilen materyal, kültürel etkinlikler ve katılımcı sayısının her yıl artış gösterdiği, toplam personel ve mesleki eğitim almış personel sayısının ise zaman zaman dalgalandığı görülmektedir. Dalgalanmaya rağmen toplam personel sayısı dört yılda %294, mesleki eğitim almış personel sayısı ise %225'lik oranda artış göstermiştir. Altındağ Belediyesi kütüphanelerindeki kullanıcı sayısında dört yıllık süreçte %670, üye sayısında ise %1.302'lik oranda artış yaşanmıştır. Kütüphanelerdeki kitap sayısı dört yılda 22 kat artarken kütüphaneler tarafından satın alınan kitap sayısı %301, ödünç verilen materyal sayısı ise %678'lik oranda artmıştır. Kültürel etkinlik sayısı önemli oranda artarken özellikle bu etkinliklere katılımcı sayısı 2022 yılında 2019 yılına göre 339 kat artış göstermiştir. Artış oranları dört yıllık süreç kapsamında kütüphane-kullanıcı etkileşiminin somut göstergesi niteliği taşımakta olup belediye kütüphanelerinin etkisini, katkısını, gerekliliğini ortaya koyar niteliktedir.

Sonuçlar ekseninde geliştirilen öneriler;

- Kütüphane hizmetlerinde eşitlikçi yaklaşım kapsamında henüz kütüphane ve hizmetleri ile tanışmamış mahallelere öncelik verilerek bu mahallelerde kütüphaneler açılabilir. Açılacak olan kütüphaneler fiziki standartlara uygun bir şekilde yeni bir bina olarak tasarlanabileceği gibi yenileme çalışmaları kapsamında mevcut ve kullanılmayan binaların kütüphaneye dönüştürülmesi de sağlanabilir. Yeni açılacak kütüphanenin yeni kullanıcılar, yeni personel, yeni koleksiyon, yeni hizmetler, yeni etkileşim ortamı için fırsat yaratacağı göz ardı edilmemelidir.
- Mahalle nüfusunun kütüphaneye üye olma oranı dikkate alınmalıdır. Bu oran uygun halkla ilişkiler çalışmaları ile yükseltilebilir. Bu bağlamda özellikle sosyal medyanın etkin kullanımı, okul ziyaretleri, reklam panoları, promosyon ürünleri gibi araçlar tercih edilerek belediye kütüphanelerine ve hizmetlerine yönelik toplumsal farkındalık artırılabilir.
- Kütüphanelerin koleksiyonları gözden geçirilmeli ve kişi başı kitap sayısı standardının sağlanması için koleksiyon nicel ve nitel açıdan geliştirilmelidir. Bu bağlamda kütüphane tarafından kitap satın alma olanağı oluşturulmalı ve belediye kütüphanelerine bu yetki tanınmalıdır. Aynı zamanda, kütüphanelerde süreli yayın aboneliklerine önem verilmeli ve özen gösterilmelidir.
- Üniversite düzeyinde mesleki eğitim almış kütüphanecisi olmayan kütüphanelere personel istihdamı konusunda öncelik verilmeli, toplam personel sayısı içerisindeki mesleki eğitim almış kütüphaneci sayısı da artırılmalıdır. Eğitimli kütüphanecilerin belediye kütüphanelerine değer katacağı, bu kütüphaneleri birer cazibe merkezine, üçüncü mekâna dönüştüreceği göz ardı edilmemelidir. Personel unsurunun diğer tüm unsurları idare eden, tamamlayan, birleştiren bir unsur olduğu unutulmamalıdır. Mesleki eğitim almış personele yapılacak yatırımın ve verilecek önceliğin kütüphanenin etkili fiziki kullanımına, ideal bütçe yönetimine, talep eden kullanıcı profiline ve personel etkileşimine yapılacak bir yatırım olacağı düşünülmelidir.
- Mevcut kütüphanelerin kullanım alanları göz önünde bulundurularak bu alanların daha etkin ve verimli kullanılması sağlanmalı, ihtiyaca göre ek kullanım alanları yaratılmalıdır. Belediye tarafından kurulacak yeni kütüphaneler için özellikle kullanım alanı unsuru göz ardı edilmemelidir. Mevcut kütüphanelerde gerçekleştirilen etkinlikler ve katılımcı sayıları kullanım alanı unsuruna ayrı bir önem yüklemektedir. Kütüphanelerin oturma kapasitelerini artırıcı yaklaşımlar da sergilenmeli, ihtiyaca göre oturma kapasitesi artırımı yapılabilir. Ortaya konulan istatistikler yakın gelecekte Altındağ Belediyesi kütüphanelerinde daha geniş kullanım alanına ve daha fazla oturma kapasitesine gereksinim duyulacağına işaret etmekte, karar vericileri konu üzerinde şimdiden düşünmeye davet etmektedir.

Altındağ Belediyesi kütüphanelerine ilişkin personel, koleksiyon, kullanıcı, kültürel etkinlik unsurları açısından gözlenen ciddi artışlar belediye kütüphaneciliğinin Ankara özelinde ve Altındağ Belediyesi kapsamında bir özeti olarak nitelendirilmektedir. Belediye kütüphanelerinin nasıl daha etkili ve verimli hale getirilebileceği üzerinde durulacak önemli ve öncelikli konuların başında gelmektedir. Dört yıllık veriler kapsamında dikkat çeken en önemli nokta kuşkusuz mesleki eğitim almış personel sayısıdır. Bu bağlamda Altındağ Belediyesi kütüphanelerinin mevcut etkinliğine, verimliliğine, kalitesine ve sürdürülebilirliğine katkı sağlamak ve sürecin niteliğini daha da artırmak adına özellikle bu nokta üzerine odaklanılmalıdır.

Etik Standartlar ile Uyumluluk

Çıkar Çatışması: Yazarlar herhangi bir çıkar çatışmasının olmadığını beyan eder.

Etik Kurul İzni: Bu çalışma için etik kurul iznine gerek yoktur.

Yazar Katkı Beyanı: Yazarlar araştırma için kaynakların toplanmasının Deren Topal tarafından, bulguların analiz ve yorumunun Erdiç Alaca tarafından gerçekleştirildiğini, diğer aşamalarda eşit oranda katkıda bulduklarını beyan ederler.

Finansal Destek: Yoktur.

Kaynakça

- Açıkgöz, O. (2012). *Türkiye’de halk kütüphanesi hizmetlerinin özel idarelere devri konusunda özel idare yöneticilerinin yaklaşımları* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Hacettepe Üniversitesi.
- Akkaya, M. A., Binici, K. ve Yıldırım, Z. (2016). Bilgi ve Belge Yönetimi alan yazınında yerel yönetimler ve bilgi hizmetleri: Bir tema analizi. B. Yılmaz, T. Çakmak ve Ş. Eroğlu (Yay. haz.), *Belediyelerin Kütüphane ve Arşiv Hizmetleri Uluslararası Sempozyumu, 12-14 Mayıs 2016, Bursa, Türkiye, Bildiriler Kitabı* içinde (ss. 103-120). Nilüfer Belediyesi.
- Akman, İ. (2004). Halk kütüphanelerinin yerel yönetimlere devri. *Türk Kütüphaneciliği*, 18(1), 73-75. <http://www.tk.org.tr/index.php/TK/article/view/33/35>
- Akman, İ. (2008). Bir felaket senaryosu: Kütüphanelerin belediyelere devri. *Türk Kütüphaneciliği*, 22(2), 226-229. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/815086>
- Akman, İ. (2009). Özel idarelere devir: Halk kütüphanelerinin geleceği. *Türk Kütüphaneciliği*, 23(3), 609-613. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/814293>
- Akman, İ. ve Akman, N. (2016). Türkiye’de halk kütüphanesi hizmetlerinin yerel yönetimlere devri: Uygulama(cılar) açısından bir yaklaşım. B. Yılmaz, T. Çakmak ve Ş. Eroğlu (Yay. haz.), *Belediyelerin Kütüphane ve Arşiv Hizmetleri Uluslararası Sempozyumu, 12-14 Mayıs 2016, Bursa, Türkiye, Bildiriler Kitabı* içinde (ss. 462-480). Nilüfer Belediyesi.
- Al, U. ve Madran, O. (2016). Herkesi için Kütüphane Projesi: Belediye kütüphanelerindeki personelin bilgi ve iletişim teknolojileri kullanımı. <http://yunus.hacettepe.edu.tr/~umutal/publications/tbd2016-ua-om.pdf>
- Alaca, E. (2021). *Türkiye’de halk kütüphaneleri için yenilikçi örgüt kültürü ve stratejisi*. Hiperyayın.
- Alaca, E. ve Yılmaz, B. (2016). Belediyelerde yenilikçilik (inovasyon) kültürü. B. Yılmaz, T. Çakmak ve Ş. Eroğlu (Yay. haz.), *Belediyelerin Kütüphane ve Arşiv Hizmetleri Uluslararası Sempozyumu, 12-14 Mayıs 2016, Bursa, Türkiye, Bildiriler Kitabı* içinde (ss. 338-359). Nilüfer Belediyesi.
- Alpay Aslan, S. (2009). 2023 Türkiye vizyonu, halk kütüphanesi politikaları ve Çemişgezek: Batı ülkeleri ve Türkiye halk kütüphanelerinin işlevsel açıdan bir karşılaştırması. *Türk Kütüphaneciliği*, 23(1), 169-200. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/815044>
- Altay, A. (2019). Türkiye’de büyükşehir belediyelerinde kütüphane hizmetleri: Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi örneği. A. Altay, H. Demir ve T. Karakök (Ed.). *Düşünce - Edebiyat ve Tarih Araştırmaları* içinde (ss. 163-193). Hiperyayın.
- Altay, A. ve Zan, B. U. (2020). Bilgi toplumuna geçiş sürecinde Türkiye’de belediye kütüphaneleri: İstanbul Büyükşehir Belediyesi kütüphaneleri örneği. *ÇAKÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11(1), 174-209. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1114334>
- Altay, A. ve Zan, B. U. (2021). Yaşamboyu öğrenme merkezi olarak belediye kütüphaneleri: İstanbul Büyükşehir Belediyesi kütüphaneleri örneği. *ÇAKÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12(1), 157-195. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1462963>
- Altındağ Belediyesi. (2023a, Ağustos 13). Altındağ Belediyesi hizmet merkezleri. https://www.altindag.bel.tr/#!hizmet_merkezleri
- Altındağ Belediyesi. (2023b, Ağustos 13). Kütüphaneler. <https://www.altindag.bel.tr/#!kutuphaneler>
- Ankara Büyükşehir Belediyesi. (2023, Ağustos 13). *Etkinlikler*. <https://www.ankara.bel.tr/etkinlikler>
- Baş, T. (2016). Belediye kütüphanelerinin yaşam boyu öğrenme etkinliği ve farkındalığı üzerine betimsel bir çalışma. B. Yılmaz, T. Çakmak ve Ş. Eroğlu (Yay. haz.), *Belediyelerin Kütüphane ve Arşiv Hizmetleri Uluslararası Sempozyumu, 12-14 Mayıs 2016, Bursa, Türkiye, Bildiriler Kitabı* içinde (ss. 481-492). Nilüfer Belediyesi.
- Bılar, E. (1993). Halk kütüphanelerinin yerel yönetimlere devri. *I. Halk Kütüphaneciliği Sempozyumu (29 Kasım-1 Aralık 1993) Bildiriler* içinde (ss. 91- 94). Kütüphaneler Genel Müdürlüğü.
- Bilirli, T. (2021). Osmanlı Devleti’nde modern belediyeciliğin ortaya çıkışı ve Safranbolu’da ilk belediyecilik faaliyetleri. *Tarih Kültür ve Sanat Araştırmaları Dergisi*, 10(3), 81-94. <http://kutaksam.karabuk.edu.tr/index.php/ilk/article/view/3085/1910>

- BKAHS Düzenleme Kurulu. (2016). Belediyelerin Kütüphane ve Arşiv Hizmetleri Uluslararası Sempozyumu sonuç bildirgesi. *Türk Kütüphaneciliği*, 30(2), 277-281. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/805634>
- Can Cemgil, S. (2016). Belediye kütüphanelerinde gerçekleştirilen iki farklı proje örneği: Yılın Yazarı ve Nilüfer'de Kadın Hayata Yakın Projeleri. B. Yılmaz, T. Çakmak ve Ş. Eroğlu (Yay. haz.), *Belediyelerin Kütüphane ve Arşiv Hizmetleri Uluslararası Sempozyumu, 12-14 Mayıs 2016, Bursa, Türkiye, Bildiriler Kitabı* içinde (ss. 582-594). Nilüfer Belediyesi.
- Canata, F. (2016). Belediye kütüphaneleri gerekli mi?: Bilgi toplumu bağlamında bir değerlendirme. B. Yılmaz, T. Çakmak ve Ş. Eroğlu (Yay. haz.), *Belediyelerin Kütüphane ve Arşiv Hizmetleri Uluslararası Sempozyumu, 12-14 Mayıs 2016, Bursa, Türkiye, Bildiriler Kitabı* içinde (ss. 213-241). Nilüfer Belediyesi.
- Çakmak, T. ve Eroğlu, Ş. (2016). Belediye kütüphanelerinde dijital teknoloji ve sosyal medya kullanımı. B. Yılmaz, T. Çakmak ve Ş. Eroğlu (Yay. haz.), *Belediyelerin Kütüphane ve Arşiv Hizmetleri Uluslararası Sempozyumu, 12-14 Mayıs 2016, Bursa, Türkiye, Bildiriler Kitabı* içinde (ss. 254-265). Nilüfer Belediyesi.
- Çankaya Belediyesi. (2023, Ağustos 13). *Kütüphanelerimiz*. <https://www.cankaya.bel.tr/pages/13329/KUTUPHANELERIMIZ/>
- Çetin, E. ve Yılmaz, B. (2019). Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Bartın'da belediye teşkilatın kuruluşu ve karşılaşılan yönetsel sorunlar. *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, 7(20), 35-59. <https://doi.org/10.33692/avrasyad.664167>
- Çuhadar, H. ve Gül, F. (2016). Beylikdüzü Belediyesi kütüphane oryantasyon programları. B. Yılmaz, T. Çakmak ve Ş. Eroğlu (Yay. haz.), *Belediyelerin Kütüphane ve Arşiv Hizmetleri Uluslararası Sempozyumu, 12-14 Mayıs 2016, Bursa, Türkiye, Bildiriler Kitabı* içinde (ss. 616-623). Nilüfer Belediyesi.
- Demir, G. ve Güneş, A. (2016). Yerel yönetimlere bağlı kütüphanelerin hizmetleri: Kastamonu Belediyesi örneği. B. Yılmaz, T. Çakmak ve Ş. Eroğlu (Yay. haz.), *Belediyelerin Kütüphane ve Arşiv Hizmetleri Uluslararası Sempozyumu, 12-14 Mayıs 2016, Bursa, Türkiye, Bildiriler Kitabı* içinde (ss. 134-151). Nilüfer Belediyesi.
- Demircioğlu, Ö. (2007). *Türkiye'de halk kütüphanesi hizmetlerinin yerel yönetimlere devri konusunda kütüphane yöneticileri ve kütüphanecilerin yaklaşımları* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Hacettepe Üniversitesi.
- Duman, H. (2004). Halk kütüphanelerinde yeniden yapılanma. *Türk Kütüphaneciliği*, 18(4), 418-445. <http://www.tk.org.tr/index.php/TK/article/view/233/226>
- Gedikoğlu, Z. ve Adıgüzel, N. (2016). Toplumsallaşma alanı olarak belediye kütüphaneleri: Bağcılar Belediyesi Halk Kütüphanesi örneği: "Bilge Kadın Platformu" ve "Kitapla Buluşma, Yaşamla Tanışma Kulübü". B. Yılmaz, T. Çakmak ve Ş. Eroğlu (Yay. haz.), *Belediyelerin Kütüphane ve Arşiv Hizmetleri Uluslararası Sempozyumu, 12-14 Mayıs 2016, Bursa, Türkiye, Bildiriler Kitabı* içinde (ss. 680-687). Nilüfer Belediyesi.
- Güneş, A. ve Demir, G. (2016). Belediyelere bağlı çocuk kütüphaneleri: Bursa ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi örnekleri. B. Yılmaz, T. Çakmak ve Ş. Eroğlu (Yay. haz.), *Belediyelerin Kütüphane ve Arşiv Hizmetleri Uluslararası Sempozyumu, 12-14 Mayıs 2016, Bursa, Türkiye, Bildiriler Kitabı* içinde (ss. 524-538). Nilüfer Belediyesi.
- Halk Kütüphaneleri Yönetmeliği. (2012, 11 Ocak). *Resmi Gazete* (Sayı: 28170). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/01/20120111-18.htm>
- The International Federation of Library Associations and Institutions. (2007). *Halk kütüphanesi hizmeti: Gelişim için IFLA/UNESCO ilkeleri*. P. Gill ve diğerleri (Yay. haz.), (B. Yılmaz, Çev.). Türk Kütüphaneciler Derneği İstanbul Şubesi.
- Karabulut, K. (2013). *Yerel topluluğun bilgiye ulaşmasında halk kütüphanelerine erişebilirliğin rolü: Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Halk Kütüphanesi örneği* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Bahçeşehir Üniversitesi.
- Keleş, S. (2008). *Türkiye'de sosyal belediyecilik uygulamaları ve Ankara Büyükşehir Belediyesi örneği* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kocaoğlu, M., Aydoğan, C. ve Karabulut Akkuş, Ö. (2017). Türkiye'de sosyal belediyecilik uygulamaları üzerine bir değerlendirme. *Siyaset, Ekonomi ve Yönetim Araştırmaları Dergisi*, 5(4), 157-170. <https://doi.org/10.25272/j.2147-7035.2017.5.4.11>

- Koç, D. (2016). Belediye kütüphaneleri ve kentin okuma kültüründeki yeri: Nilüfer Belediyesi örneği. B. Yılmaz, T. Çakmak ve Ş. Eroğlu (Yay. haz.), *Belediyelerin Kütüphane ve Arşiv Hizmetleri Uluslararası Sempozyumu, 12-14 Mayıs 2016, Bursa, Türkiye, Bildiriler Kitabı* içinde (ss. 667-679). Nilüfer Belediyesi.
- Konya, Ü. (2017). *Yerel yönetimler ve kütüphane hizmetleri: İstanbul'da belediye kütüphaneleri*. Hiperlink.
- Kuzucuoğlu, A. H. (2016). Yerel yönetimlerdeki bilgi ve kültür merkezlerinde acil durum planlamasının önemi. B. Yılmaz, T. Çakmak ve Ş. Eroğlu (Yay. haz.), *Belediyelerin Kütüphane ve Arşiv Hizmetleri Uluslararası Sempozyumu, 12-14 Mayıs 2016, Bursa, Türkiye, Bildiriler Kitabı* içinde (ss. 121-133). Nilüfer Belediyesi.
- Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü Teşkilat Yapısı ve Çalışma Esaslarına Dair Yönerge. (2021). Altındağ Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü.
- Mamak Belediyesi. (2023, Ağustos 13). *Mamak Belediyesi: Tesislerimiz*. <https://www.mamak.bel.tr/Tesis/?filter=.kutuphaneler>
- Mercan, E., Sevgen, B. ve Aydemir, J. (2016). Kadıköy Belediyesi'nin kütüphane politikası çerçevesinden hayata geçirdiği projeleri. B. Yılmaz, T. Çakmak ve Ş. Eroğlu (Yay. haz.), *Belediyelerin Kütüphane ve Arşiv Hizmetleri Uluslararası Sempozyumu, 12-14 Mayıs 2016, Bursa, Türkiye, Bildiriler Kitabı* içinde (ss. 637-643). Nilüfer Belediyesi.
- Özel, N. Y. (2021). Belediye hizmetlerinin kentin gelişimine katkısı - Sosyolojik bir değerlendirme: Altındağ Belediyesi örneği (*Dönem projesi*). Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Gayrimenkul Geliştirme ve Yönetimi Anabilim Dalı.
- Pektaş, E. K. (2010). Türkiye'de sosyal belediyecilik uygulamaları ve temel sorunlar. *Akademik İncelemeler Dergisi*, 5(1), 4-22. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/17807>
- Polat, C. ve Akkaya, M. A. (2016). Belediyelerin kütüphane ve bilgi hizmetlerinde yenilikçi yaklaşımlar: Buca Belediyesi örneği. B. Yılmaz, T. Çakmak ve Ş. Eroğlu (Yay. haz.), *Belediyelerin Kütüphane ve Arşiv Hizmetleri Uluslararası Sempozyumu, 12-14 Mayıs 2016, Bursa, Türkiye, Bildiriler Kitabı* içinde (ss. 313-337). Nilüfer Belediyesi.
- Polat, C., Yıldırım, Z. ve Binici, K. (2016). Belediyelerin kültürel faaliyetleri kapsamında kütüphane ve bilgi hizmetleri: Çankırı Belediyesi örneği. B. Yılmaz, T. Çakmak ve Ş. Eroğlu (Yay. haz.), *Belediyelerin Kütüphane ve Arşiv Hizmetleri Uluslararası Sempozyumu, 12-14 Mayıs 2016, Bursa, Türkiye, Bildiriler Kitabı* içinde (ss. 493-508). Nilüfer Belediyesi.
- Sağlık, Ö. (2016). Bursa Büyükşehir Belediyesinin stratejik planları ile performans programlarında bilgi ve belge odaklı hizmetlerin yeri (2010-2014). B. Yılmaz, T. Çakmak ve Ş. Eroğlu (Yay. haz.), *Belediyelerin Kütüphane ve Arşiv Hizmetleri Uluslararası Sempozyumu, 12-14 Mayıs 2016, Bursa, Türkiye, Bildiriler Kitabı* içinde (ss. 152-177). Nilüfer Belediyesi.
- Sevgisunar, K. (1997). Yeni bir döneme girerken yerel yönetimlerde kütüphane olgusu. D. Atılğan (Yay. haz.). *IFLA 1995'e Doğru Türk Kütüphaneciliği Sempozyumu ve I. Türk Kütüphaneciler Derneği Genel Konferansı: Bildiriler* içinde (s. 119). Türk Kütüphaneciler Derneği.
- Şahin, S. (2019). Belediyelerde kütüphane hizmetleri: İstanbul Büyükşehir Belediyesi örneği [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Marmara Üniversitesi.
- Terzioğlu, Z. ve Tan, A. (2016). Belediye kütüphanelerinde tematik yaklaşımlara bir örnek: Şiir kütüphanesi. B. Yılmaz, T. Çakmak ve Ş. Eroğlu (Yay. haz.), *Belediyelerin Kütüphane ve Arşiv Hizmetleri Uluslararası Sempozyumu, 12-14 Mayıs 2016, Bursa, Türkiye, Bildiriler Kitabı* içinde (ss. 659-666). Nilüfer Belediyesi.
- Türk Dil Kurumu. (2023, Ağustos 13). *Türk Dil Kurumu sözlükleri*. <https://sozluk.gov.tr/>
- Türkiye Cumhuriyeti Anayasası. (1982, 9 Kasım). *Resmi Gazete*. (Sayı: 17863 (Mükerrer)). <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.5.2709.pdf>
- Tütüncü, A. T. (1996). Halk kütüphaneleri ve yerel yönetimler. D. Atılğan ve S. Arslantekin (Yay. haz.). *Türkiye'de Bilgi Merkezlerinin Yönetimi ve Sorunları Sempozyumu, 7 Mart 1996, Ankara, Türkiye, Bildiriler* içinde (s. 28-36). Ankara: Ankara Üniversitesi Rektörlüğü.
- Uyar, H. (2004). Türkiye'de ve dünyada yerel yönetimler: Kısa bir tarihçe. *Bağımsız Kemalist Düşün Dergisi*, 51, 31-38. <https://aydinlanma1923.com/index.php/AYD23/article/viewFile/270/270>
- Ünlü, U. (2016). Sosyal Belediyecilik anlayışının e-belediyecilik uygulamalarına entegre edilmesi. *Sayıştay Dergisi*, 102, 63-89. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1713958>

- Vikipedi Özgür Ansiklopedisi. (2023, Ağustos 13). *Türkiye'de büyükşehir belediyeleri*. https://tr.wikipedia.org/wiki/T%C3%BCrkiye%27de_b%C3%BCy%C3%BCk%C5%9Fehir_belediyeleri#%C3%BCy%C3%BCK%C5%9Fehir_listesi
- Yıldırım, Z. (2018). Yerel yönetimlerde halk kütüphanesi hizmetleri. H. Odabaş ve M. A. Akkaya (Yay. haz.). *Halk kütüphaneleri: Geçmişten geleceğe yönelimler ve yeni roller içinde* (ss. 369-386). Hiperyayın.
- Yılmaz, B. (1997). Yerel yönetimler ve halk kütüphanesi hizmeti: Türkiye için bir değerlendirme. *Türk Kütüphaneciliği*, 11(2), 113-133. <http://www.tk.org.tr/index.php/TK/article/view/1023/1024>
- Yılmaz, B. (2005). Türkiye'de kamu yönetiminin yeniden yapılandırılması süreci ve halk kütüphaneleri. *Türk Kütüphaneciliği*, 19(1), 56-77. <http://www.tk.org.tr/index.php/TK/article/view/23/25>
- Yılmaz, B. (2019). Bir halk kütüphanesi türü olarak belediye kütüphaneleri: Kuramsal bir çerçeve. M. A. Akkaya ve H. Odabaş (Yay. haz.). *Bilgi merkezleri: Kütüphaneler, arşivler, müzeler içinde* (ss. 199-224). Hiperyayın.
- Yılmaz, B., Baklacı, D., Çetin, Ö., Güler, V., Güneyoğlu, Y. ve İskenderoğlu, D. (2010). Türkiye'de halk kütüphanelerinin yerel yönetimlere devredilme süreci üzerine Ankara Özel İdare yöneticilerinin düşünceleri. *Türk Kütüphaneciliği*, 24(3), 471-494. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/812116>
- Yılmaz, B., Karadeniz, Ş., Ekici, S. ve Kutlu, O. (2018). *Türkiye'de belediye kütüphaneleri ve kent arşivleri için yönetmelik tasarımları ve stratejik ilkeler önerisi*. Hacettepe Üniversitesi.
- Yılmaz, B. ve Cevher, N. (2016). Belediyelerin yenilikçi kütüphane hizmetlerinde yaratıcı alan (makerspace) uygulaması. B. Yılmaz, T. Çakmak ve Ş. Eroğlu (Yay. haz.), *Belediyelerin Kütüphane ve Arşiv Hizmetleri Uluslararası Sempozyumu, 12-14 Mayıs 2016, Bursa, Türkiye, Bildiriler Kitabı* içinde (ss. 360-369). Nilüfer Belediyesi.
- Yılmaz, B. ve Demircioğlu Faydalıgül, Ö. (2016). Belediyeler neden kütüphane hizmeti vermiyor/veremiyor?: Aydın il ve ilçe belediyelerinin kütüphane hizmetleri üzerine bir değerlendirme. B. Yılmaz, T. Çakmak ve Ş. Eroğlu (Yay. haz.), *Belediyelerin Kütüphane ve Arşiv Hizmetleri Uluslararası Sempozyumu, 12-14 Mayıs 2016, Bursa, Türkiye, Bildiriler Kitabı* içinde (ss. 509-523). Nilüfer Belediyesi.